

תקנון הלימודים לתלמידי מחקר לתואר שלישי

ופרטי מידע

אוניברסיטת בר-אילן

הוועדה לתלמידי מחקר לתואר שלישי

המזכירות האקדמית

טלפון: 03-5318556

רמת גן, 52900

קבלת קהל

במשרדי הוועדה לתואר שלישי –

בנין בית הסגל קומה ב', אזור יהדות בנין 409

בימים א', ב', ג', ה' בשעות 09:00-13:00

ביום ד' אין קבלת קהל

לשירותכם קו מידע

03-5318886

24 שעות ביממה

אינטרנט : <http://www.biu.ac.il/Regist-Pgms/phd>

תשס"ז-תשס"ח

תוכן העניינים

1. תקנון הלימודים לקראת התואר שלישי

6	1. אופי הלימודים ומטרתם
6	2. הוועדה לתואר שלישי
7	3. תנאי הקבלה של תלמידים לתואר שלישי
14	4. מינוי מנחים
	5. חובות הלימודים : קורסי התמחות, ידיעת שפות ולימודי יסוד ביהדות
15	6. קביעת נושא המחקר
17	7. סדרי ההדרכה
18	8. ביצוע עבודת הדוקטור מחוץ לאוניברסיטה
19	9. תקופת הלימודים
20	10. הגשת עבודת הדוקטור
21	11. הגשת עבודת דוקטור המורכבת מאמרים
22	12. מינוי שופטים וסדרי השפיטה
24	13. הענקת התואר
25	14. הגשת עבודת הדוקטור ופרסומה
26	15. תעודת הדוקטור
29	16. כללי

2. הוראות ונהלים למועמדים ולתלמידים

30	1. הגשת מועמדות
31	2. סדרי רישום שנתיים
33	3. דיווח על התקדמות במחקר
34	4. הגשת הדיסרטציה וסיום הלימודים

3. שונות

- 36 א. שכר לימוד
37 ב. מלגות
39 ג. שפות זרות
41 ד. הדפסת עבודת הדוקטור ומלגת סיום
41 ה. נוהל שמירת סודיות והתחייבות לסודיות (נספח)
42 ו. איסור השימוש בטלפון סלולרי בחדרי הכיתות ובספריות

4. פירוט תחומי ההתמחות במחלקות

43 הפקולטה למדעי היהדות

- 43 תנ"ך
43 תלמוד
44 ספרות עם ישראל
47 לשון עברית ולשונות שמיות
48 תולדות ישראל
48 היסטוריה כללית
48 היסטוריה של המזרח התיכון
49 לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה
49 יהדות זמננו
52 חוג משולב במדעי היהדות: אמנות יהודית*
52 לימודי יהדות ספרד והמזרח*

53 הפקולטה למדעי הרוח

- 53 מוסיקה
54 פילוסופיה
54 ספרות משווה (ספרות עולם)
55 ערבית
55 אנגלית
56 תרבות צרפת
57 לימודי מידע
58 תרגום וחקר התרגום
59 לימודים קלאסיים*

*התמחות על בסיס אישי

60	לימודים בין-תחומיים
60	לימודי פרשנות
64	לימודי מגדר
67	לימודי ניהול ויישוב סכסוכים ומשא ומתן
69	מדע טכנולוגיה וחברה
71	הפקולטה למדעי החברה
71	פסיכולוגיה
74	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
75	כלכלה
76	ביה"ס למינהל עסקים
78	מדעי המדינה
78	ביה"ס לעבודה סוציאלית
80	ביה"ס לחינוך
81	קרימינולוגיה
82	גאוגרפיה וסביבה
83	הפקולטה למשפטים
84	הפקולטה למדעי החיים
88	הפקולטה למדעים מדויקים
88	כימיה
89	פיסיקה
90	מתמטיקה
91	מדעי המחשב
91	ביה"ס להנדסה*
92	מסלול התמחות מיוחד**
92	מדעי המוח

* התמחות על בסיס אישי

** ההתמחות במסלול זה הינה בהתאם לתחומי המחקר של מנחים במחלקות שונות ואיננה קיימת במסגרת מחלקתית אלא אישית.

תקנון הלימודים לקראת התואר השלישי

חלק א'

1. אופי הלימודים ומטרתם

הלימודים לשם השגת התואר "דוקטור לפילוסופיה" הם השלב העליון בלימודים באוניברסיטה. מטרת המחקר לקראת התואר דוקטור היא בעיקרה ביצוע עבודה מקורית, עיונית או ניסויית, והוכחת כשרונותיו של המשתלם כחוקר. עליו להוכיח יכולת לבצע מחקר בעל ערך. כן עליו להוכיח שהוא ניחן בסגולות היוזמה, הדמיון וההתעמקות, כושר השיפוט וההתמדה הדרושים לעובד מחקר עצמאי.

מחקרו ייחשב כבעל ערך אם, נוסף על היותו בעל רמה מתאימה לפרסום בעיתון מדעי, יהיה בו משום קידום בולט של הדעת וההבנה.

2. הוועדה לתואר שלישי

(א) הוועדה לתואר שלישי (להלן "הוועדה") שתמונה על-ידי סנט האוניברסיטה תהיה הרשות האקדמית המטפלת בכל ענייניו האקדמיים של תלמיד הלומד לקראת התואר השלישי. הוועדה אחראית במישרין בפני הרקטור והסנט.

(ב) הוועדה תקיים ישיבות לפי הצורך לשם דיון וקבלת החלטות בעניינים הקשורים במילוי תפקידה.

תפקידיה העיקריים של הוועדה:

- (1) קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי.
- (2) אישור נושאים למחקר, תכניות מחקר ומנחים.
- (3) קבלת דיווחים ומעקב אחר התקדמותם של תלמידי המחקר.
- (4) הפסקת לימודיו של תלמיד לתואר שלישי.
- (5) מינוי שופטים לעבודות הדוקטור.
- (6) דיון בדיווחם של השופטים ואישורן של העבודות.
- (7) אישור פתיחת מסלולי התמחות חדשים לתואר שלישי וכו'.
- (8) שינויים בתקנות.
- (9) הענקת מלגות לתלמידי התואר השלישי.

(ג) החלטות הוועדה לפי סעיף קטן (5) לעיל טעונות הסכמתו של הרקטור רק כאשר אין שופט מחוץ לאוניברסיטה. החלטות הוועדה לפי סעיפים קטנים (7), (8) לעיל יועברו לאישורו של הסנט או הוועדה המרכזת, לפי העניין.

(ד) הוועדה מחליטה ונותנת הוראות לביצוע בכל עניין הנוגע למעמדו האקדמי של תלמיד המחקר ואין היא מתייחסת כלל לעניינים הקשורים במינוי כעובד האוניברסיטה.

3. תנאי הקבלה של תלמידים לתואר שלישי

מועמד יכול להתקבל כתלמיד לתואר שלישי לאחד משלושת המסלולים הבאים: מסלול רגיל או מסלול ישיר או מסלול משולב לדוקטורט.

(א) תנאי קבלה למסלול רגיל

(1) למסלול זה יכול להתקבל מועמד הממלא אחר התנאים הבאים:

(א) מוסמך של אוניברסיטת בר-אילן בציונים מתאימים, דהיינו: ממוצע ציוניו בכל לימודי החובה לתואר השני וכן הציון על עבודת הגמר יהיה לפחות "טוב". יש מחלקות הדורשות ציונים גבוהים יותר.

(ב) יש לו הכשרה מספקת לשם ביצוע מחקר במקצוע אשר בחר בו.

(ג) עבודת המחקר המוצעת ניתנת לביצוע באוניברסיטת בר-אילן - או - במקרים יוצאים מן הכלל - במוסד מדעי אחר בישראל, שהוכר למטרה זו על-ידי האוניברסיטה או באוניברסיטה מוכרת בחו"ל.

(2) הוועדה תדון בהכשרתו של המועמד למחקר לפי ציוניו, טיב עבודת הגמר שלו, רמת פרסומיו, עבודתו המדעית הקודמת, ובכל דרך אחרת שתיראה לוועדה.

(3) מועמד אשר סיים את חוק לימודיו במוסד אחר בישראל או בחו"ל, יוכל להתקבל כתלמיד מחקר, אם יש בידיו תעודת גמר או תואר אקדמי שיימצאו על-ידי הוועדה שקולים לפחות כנגד תואר מוסמך מקביל באוניברסיטת בר-אילן.

(4) הוועדה תבדוק בכל מקרה ומקרה את טיב תעודת הגמר או התואר האקדמי של המועמד ממוסד אחר, ותחליט אחרי התייעצות עם גורמים בני-סמך, אם ניתן לראותם כמקבילים לאלו הנהוגים באוניברסיטת בר-אילן.

(5) אם תמצא הוועדה שמעמדו של המועמד ממוסד אחר נופל מן הנדרש ממנו לפי סעיף קודם, אבל יש להניח שיוכל להגיע לרמה הנדרשת על-ידי לימודים באוניברסיטת בר-אילן במשך שנה אחת, רשאית הוועדה להציע למועמד שיירשם כתלמיד שלא מן המניין, ושילמד במשך שנה אחת בתכנית מיוחדת. תכנית זו תיקבע על-ידי הוועדה תוך התייעצות עם כל הגורמים הנוגעים בדבר. בתום שנה תדון הוועדה בקבלתו כתלמיד מן המניין לתואר שלישי לאור תוצאות לימודיו.

(6) הוועדה תקבע - תוך התייעצות עם כל הגורמים הנוגעים בדבר - מתי על תלמיד ממוסד אחר להשלים תוך השנה האמורה בסעיף הקודם את הדרישות לתואר מוסמך באוניברסיטת בר-אילן ומתי אפשר להסתפק בלימודים מבלי לדרוש את השגת התואר.

(7) מועמד ממוסד אחר יחויב בשני קורסים בלימודי היהדות, נוסף על הדרישות הרגילות במסגרת התמחותו כתלמיד לתואר שלישי. פטור מחובה זו מועמד שלמד לימודי יהדות כמקצוע אקדמי או שלמד לפחות שנתיים בישיבה גבוהה.

(8) מועמד שלא מילא את הדרישות לקבלתו כמתואר לעיל, יוכל במקרים יוצאים מן הכלל להתקבל כתלמיד לתואר שלישי אם יביא הוכחות משכנעות על התקדמותו בעבודה מדעית מאז סיים את לימודיו באוניברסיטה.

(9) מובהר בזאת כי על סטודנט לעבור בדיקות רפואיות תקופתיות בהתאם להנחיות ראש מינהל הפקולטה למדעי החיים ומדעים מדויקים ובהתאם לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח משולב) תשי"ל - 1970. סירוב לעבור בדיקות מהווה עבירת משמעת על כל המשתמע מכך.

(ב) תנאי קבלה למסלול ישיר

(1) למסלול הישיר יכול להתקבל מועמד הממלא אחר הדרישות הבאות:

(א) סיים את כל הלימודים לתואר ראשון באוניברסיטת בר-אילן בציון ממוצע 90 לפחות ואשר מקצועו הראשי בלימודיו לתואר הראשון היה בתחום ההתמחות שאליו הוא מבקש להתקבל. גם ממוצע ציוניו בתחום ההתמחות צריך להיות 90 לפחות. הגשת המועמדות למסלול הישיר תהיה מיד עם תום הלימודים לתואר הראשון, או בתוך שנתיים לכל היותר מסיום התואר הראשון.

(ב) מועמד אשר סיים את לימודיו לתואר הראשון באוניברסיטה אחרת, בארץ או בחו"ל, יוכל להתקבל למסלול זה אם תמצא הוועדה שמעמדו האקדמי שקול כנגד מעמדו של בוגר אוניברסיטת בר-אילן בדרישות של סעיף (3) (1) (א) דלעיל.

(2) הוועדה רשאית להחליט על קבלת תלמיד למסלול הישיר גם אם אינו ממלא אחר אחת מהדרישות דלעיל. במקרה זה חייבת ההחלטה להתקבל פה אחד, ועל התלמיד יוטלו דרישות מיוחדות שתהינה שקולות כנגד הדרישות שלא עמד בהן. תלמיד שיתקבל לפי סעיף זה יהיה במעמד "תלמיד על תנאי" עד למילוי כל הדרישות המיוחדות.

(3) מועמד שמילא אחר כל הדרישות דלעיל והתקבל על-ידי הוועדה למסלול הישיר יקבל מעמד של "תלמיד לא מן המניין". עליו למלא אחר הדרישות הבאות במשך השנתיים הראשונות ללימודיו במסלול הישיר:

(א) ילמד בקורסים את המכסה הנדרשת לתואר שני במסלול א' ויכתוב, במסגרת זו, שתי עבודות סמינריוניות או עבודה סמינריונית אחת ותרגילי מעבדה - הכל לפי דרישת ראש המחלקה. העבודות הסמינריוניות יכולות להיות בסיס לתכנית המחקר.

(ב) ישיג בכל לימודיו ציון ממוצע של 86 לפחות.

(ג) יעמוד בקשר הדוק עם המנחה הזמני שימונה על-ידי ראש המחלקה בכל הקשור בלימודיו וכן בהכנת תכנית מחקר. התלמיד ידווח למנחה על התקדמותו ועל הבעיות שהתעוררו בקשר להצעת המחקר.

(ד) יעמוד בבחינה מחלקתית בע"פ, ובה יוכיח התמצאות כללית במגמת ההתמחות שלו ובשיטות מחקר. הבחינה תתקיים בנוכחות ראש המחלקה או בא כוחו, המנחה הזמני ומורים נוספים לפי ראות עיניו של ראש המחלקה. לפני הבחינה יגיש התלמיד לראש המחלקה את הצעתו לתכנית מחקר וחלק מהבחינה יוקדש לבירור פרטי ההצעה. בחינה זו תהיה בסיס להמלצת המחלקה לאישור תכנית המחקר ולקבלתו כתלמיד מן המניין לתואר שלישי.

(ה) יגיש לוועדה תכנית מחקר מפורטת לעבודת הדוקטור לפי פרק 6 להלן.

(4) התלמיד יתקבל כתלמיד מן המניין אם מילא אחר כל הדרישות דלעיל, ואם הצעת תכנית המחקר והמנחה הקבוע אושרו על-ידי הוועדה בהתאם לנאמר בפרקים 4 ו-6 דלהלן.

(5) על תלמיד המסלול הישיר יחולו כל החובות החלות על תלמיד לתואר שלישי.

(6) תלמיד שלא ימלא אחר התנאים המפורטים בסעיף ב (3) לא יורשה להירשם כתלמיד לתואר שלישי, אך יוכל לבקש רשות להתקבל ללימודים לקראת התואר השני. אם יתקבל יוכל לבקש הכרה בלימודיו במסגרת זו, כמילוי חלק מהדרישות לתואר שני.

(7) תלמיד שהחל לימודיו לתואר השני באוניברסיטת בר-אילן או באוניברסיטה אחרת רשאי להגיש בקשה להתקבל למסלול הישיר. אם יתקבל, תהיה הוועדה רשאית להכיר בלימודיו הקודמים כמילוי חלקי או מלא, הכל לפי המקרה, של הדרישות המוטלות על תלמיד "לא מן המניין".

(ג) תנאי הקבלה למסלול המשולב

(1) למסלול המשולב יוכל להתקבל מועמד אשר מילא את הדרישות הבאות:

(א) סיים לימודיו לתואר ראשון באוניברסיטת בר-אילן בציון ממוצע כללי של 86 לפחות, ובמסגרת לימודיו לתואר ראשון הכין עבודה סמינריונית שזכתה להערכה מיוחדת, או זכה לציון גבוה על פרויקט מחקרי שהציג. מקצועו הראשי בלימודיו לתואר ראשון של תלמיד זה, חייב להיות בתחום ההתמחות אליו הוא מבקש להתקבל.

(ב) תלמיד שהחל לימודיו לתואר שני באוניברסיטת בר-אילן ובשנת לימודיו הראשונה לתואר שני כתב שתי עבודות סמינריוניות, או עבודה סמינריונית אחת ותרגילי מעבדה - הכל לפי דרישת ראש המחלקה - וקיבל בהן ציון 90 לפחות, ובשנת לימודיו השנייה לתואר שני הגיש הצעת מחקר, והוכיח בה יכולת בולטת, יוכל אף הוא להגיש מועמדותו לוועדה לתואר שלישי, לקבלה למסלול המשולב (העבודות הסמינריוניות שכתב יוכלו להוות בסיס לתכנית המחקר שלו לתואר שלישי).

(ג) מועמד אשר סיים את לימודיו לתואר הראשון באוניברסיטה אחרת, בארץ או בחו"ל, או שהחל לימודיו לתואר שני באוניברסיטה אחרת, בארץ או בחו"ל, יוכל להתקבל למסלול זה אם תמצא הוועדה שמעמדו האקדמי שקול כנגד מעמדו של בוגר אוניברסיטת בר-אילן, בדרישות של סעיף 1 (א) דלעיל, או כנגד מעמדו של תלמיד מוסמך של אוניברסיטת בר-אילן, בדרישות של סעיף 1 (ב) דלעיל.

(ד) הוועדה לתואר שלישי רשאית להחליט על קבלת תלמיד למסלול המשולב גם אם אינו ממלא אחר אחת מהדרישות דלעיל. במקרה זה חייבת ההחלטה להתקבל פה אחד ועל התלמיד תוטלנה דרישות מיוחדות שתהיינה שקולות כנגד הדרישות שלא עמד בהן. תלמיד שיתקבל לפי סעיף זה יהיה במעמד "תלמיד על תנאי" עד למילוי כל הדרישות המיוחדות.

(ד) מעמד הסטודנט והליכי הרישום והקבלה

- (1) סטודנט שיימצא ראוי להתקבל למסלול המשולב בתואר שלישי, יירשם בשנתיים הראשונות ללימודיו כתלמיד לתואר שני (שלב א'). הוא יגיש כמקובל בקשה לוועדה לתואר שני, ישלם דמי הרשמה, ויטופל על-פי הנהלים הרגילים.
 - (2) הוועדה לתואר שלישי תפנה למחלקות האוניברסיטה בבקשה לאתר סטודנטים ראויים לקבלה למסלול זה, ולהפנותם לוועדה לתואר שלישי.
 - (3) עם קבלתו על-ידי הוועדה לתואר שלישי, יונפק למועמד אישור ידני על קבלתו למסלול המשולב, והעתק מן האישור יישלח למחלקה ולוועדה לתואר שני.
 - (4) בשנתיים הראשונות ללימודיו במסגרת המסלול המשולב, ילמד התלמיד את מכסת הלימודים במסלול א' לתואר שני (עם תזה) במגמה ובמחלקה אליה התקבל. סה"כ החובות הלימודיות לתלמידי המסלול המשולב במסגרת לימודי תואר שני יהיו זהים לחובות הלימודיות הנדרשות מתלמידי התואר השני שבמסלול א'. המעקב אחר לימודיו אלה של הסטודנט יהיה באחריות הוועדה לתואר שני, כמקובל.
 - (5) באישור לימודים ממוחשב שיקבל סטודנט במסלול המשולב יירשם כי הוא לומד במסגרת "המסלול המשולב לדוקטורט".
 - (6) בתום שתי שנות לימוד בתואר שני, ולאחר שיעמוד התלמיד בתנאי המעבר משלב א' (לימודי תואר שני) לשלב ב' (לימודי דוקטורט) שנקבעו לו, יקבל זכאות לתואר מוסמך ויועבר לטיפול הוועדה לתואר שלישי.
 - (7) הוועדה לתואר שלישי, תקבל את התלמיד לשלב ב' במסלול המשולב, והוא יוכל להירשם לקורסים במסגרת התואר השלישי. התלמיד ייחשב כתלמיד שנה ראשונה בלימודי התואר השלישי, והוועדה לתואר שלישי תקיים מעקב אחר לימודיו עד סיומם, על התלמיד לסיים את לימודיו בתוך ארבע שנים לכל היותר מיום קבלתו ללימודי התואר השלישי. משך הלימודים במסלול המשולב לא יעלה על שש שנים, שנתיים במסגרת תואר שני וארבע שנים לכל היותר במסגרת תואר שלישי.
- (ה) תנאים אקדמיים לקבלת תואר "מוסמך" ותנאי מעבר ללימודי תואר שלישי (משלב א' לשלב ב').**

מועמד שנתקבל על-ידי הוועדה לתואר שלישי למסלול המשולב, יהיה חייב לעמוד בדרישות הבאות במשך השנתיים הראשונות ללימודיו במסלול זה:

(1) ילמד בקורסים במכסה הנדרשת לתואר שני במסלול א' ויכתוב במסגרת זו שתי עבודות סמינריוניות או עבודה סמינריונית אחת ותרגילי מעבדה או יתחיל לבצע את מחקרו הניסויי או התיאורטי - הכל לפי דרישת ראש המחלקה - העבודות הסמינריוניות יכולות להיות בסיס לתכנית המחקר שלו.

(2) ישיג בכל לימודיו ציון ממוצע של 86 לפחות.

(3) יעמוד בקשר הדוק עם המנחה הזמני שימונה על-ידי ראש המחלקה בכל הקשור בלימודיו וכן בהכנת תכנית המחקר. התלמיד ידווח למנחה על התקדמותו ועל הבעיות שהתעוררו בקשר להצעת המחקר.

(4) יעמוד בבחינה מחלקתית בעל פה בה יוכיח התמצאות כללית במגמת ההתמחות שלו ובשיטות המחקר. הבחינה תתקיים בנוכחות ראש המחלקה. לפני הבחינה יגיש התלמיד לראש המחלקה את הצעתו לתכנית מחקר וחלק מהבחינה יוקדש לבירור פרטי ההצעה. בחינה זו תהווה בסיס להמלצת המחלקה לאישור תכנית המחקר ולקבלת המועמד כ"תלמיד מן המניין" לתואר שלישי.

(5) יגיש לוועדה לתואר שלישי תכנית מחקר מורחבת ומפורטת לעבודת הדוקטור מעבר ל-15 העמודים הנדרשים בד"כ במסלולים האחרים לפי סעיף 6 בתקנון הלימודים לתואר שלישי. הצעה זו תכלול תמצית הישגי המחקר עד עתה והתכנית להמשך המחקר.

(6) לאחר שישלים את כל חובותיו כפי שפורטו לעיל, והצעת תכנית המחקר שלו והמנחה הקבוע, יאושרו על-ידי הוועדה לתואר שלישי, יהיה התלמיד זכאי לקבל **תעודת מוסמך של אוניברסיטת בר-אילן**. נוסח התעודה יהיה כדלקמן: מוסמך האוניברסיטה (MA) במחלקה _____ לאחר שהשלים/ה את חובותיו/ה לתואר מוסמך במהלך לימודיו/ה במסגרת המסלול המשולב לתואר "דוקטור לפילוסופיה".

(7) סטודנט במסלול המשולב חייב להשלים את כל הדרישות הנ"ל בתוך שנתיים מיום הרשמתו ללימודי תואר שני. מי שלא יעמוד בתנאי המעבר בתוך שנתיים, לא יוכל להמשיך לימודיו במסלול המשולב.

(8) זכאות הסטודנט לקבלת תעודת "מוסמך" תינתן על-ידי רשם האוניברסיטה לאחר קבלת אישור הוועדה לתואר שני על עמידתו בתנאים, ואישור הוועדה לתואר שלישי, על עמידתו בדרישות האחרות, ובאישור הצעת תכנית המחקר כמקובל.

(9) תלמיד ב"מסלול המשולב" שלא יעמוד בדרישות שפורטו לעיל (שלב א') ולא יתקבל להמשך לימודיו לדוקטורט (שלב ב') על-ידי הוועדה לתואר שלישי, יהיה זכאי לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה עם תזה, רק בתנאי שישלים את כל חובות המסלול לתואר שני עם תזה.

4. מינוי מנחים

(א) תלמיד לתואר שלישי ישתייך למחלקה שאליה שייך הנושא של עבודת המחקר שלו. אם נוגע נושא המחקר לשתי מחלקות תקבע הוועדה לאיזון מהן ישתייך התלמיד.

(ב) הוועדה תאשר אחד ממורי המחלקה - או מורה המקצוע שבתחומו תיכתב העבודה - כמנחה של התלמיד בעבודת הדוקטור שלו. אם הנושא מחייב זאת, תוכל הוועדה לאשר שני מנחים ממחלקה אחת או משתי מחלקות של אותה פקולטה או אף של שתי פקולטות. שני המנחים יקיימו מגע קבוע ביניהם.

(ג) למנחה יתמנה חבר סגל בעל דרגה של מרצה בכיר לפחות. מורים בעלי דרגת מרצה אינם רשאים להדריך תלמידים לתואר שלישי באופן עצמאי, אבל במקרים יוצאים מן הכלל יוכלו להשתתף בהדרכה יחד עם מרצים בכירים. עם זאת, באישור הוועדה לתואר שלישי ובאישור מנומק של דקן הפקולטה גם חבר סגל בדרגת מרצה יוכל להדריך תלמיד תואר שלישי. כן רשאית הוועדה למנות כמנחים חברי סגל של מוסדות מחקר והשכלה גבוהים אחרים, המכהנים בדרגות מתאימות, ואנשי מדע ומקצוע אחרים בעלי רמה מתאימה. במקרים כאלה תמנה הוועדה גם מנחה שהוא חבר סגל של אוניברסיטת בר-אילן כאמור לעיל.

(ד) מורה שפרש מהשירות באוניברסיטה בהגיעו לגיל הפנסיה, רשאי אף הוא להדריך תלמיד מחקר (מותנה באישור הפקולטה). במקרה זה רשאית הוועדה להחליט על צירוף מנחה נוסף.

(ה) חבר סגל לא ישים כמנחה או כשופט של עבודת דוקטור של קרוב משפחה. לעניין זה קרובי משפחה הם: בני זוג, הורים וילדים ובני זוגם, אחים ואחיות או בני זוגם.

(ו) הוועדה תאשר נושא לעבודת דוקטור רק לאחר שיימצא מורה שיוכל לשמש מנחה למחקר בנושא המוצע, ואשר יקבל על עצמו את האחריות להדרכתו של התלמיד לתואר שלישי.

(ז) במקרה שהוועדה תרשה לתלמיד לבצע את עבודת המחקר שלו במוסד אקדמי מוכר, בארץ או בחו"ל, יתבקש המורה מהמוסד המוכר אשר בהדרכתו ילמד התלמיד לשמש גם הוא כמנחה.

5. חובות הלימודים: קורסי התמחות, ידיעת שפות ולימודי יסוד ביהדות

(א) תלמיד לתואר שלישי ישתתף באופן פעיל בקורסים ובסמינריונים במשך תקופה שלא תהיה פחות משלוש שנים או עד תום תקופת לימודיו אם זו תהיה פחות משלוש שנים.

(ב) תכנית הלימודים בשטח ההתמחות תיקבע על-ידי ראש המחלקה ותכלול סמינר שנתי ברמה מתאימה בנושא קרוב לשטח התמחותו של התלמיד וקורסים אחרים במחלקה. ראש המחלקה ידווח על התכנית ליו"ר הוועדה.

(ג) (1) המחלקה רשאית להטיל על המועמד או תלמיד לתואר שלישי חובת בחינה (בעל-פה או בכתב) ובה יידרש להוכיח את מידת בקיאותו בחומר הנלמד בקורסים בשטח ההתמחות.

(2) ראש המחלקה, בהמלצת המנחה, רשאי להטיל על התלמיד חובת הוראה בתחום המחקרי שלו.

(ד) תלמיד לתואר שלישי שקיבל את התארים "בוגר" ו"מוסמך" באוניברסיטת בר-אילן יהיה פטור מחובת השתתפות בקורסי יסוד ביהדות. תלמיד שלמד בבר-אילן רק לאחד מהתארים הנ"ל יהיה חייב בקורס אחד בלבד. בהתאם לפרק 3 סעיף (7) יחויב מועמד ממוסד אחר בשני קורסי יסוד ביהדות. התלמיד חייב לעמוד בבחינה בקורסי היסוד ביהדות.

(ה) מתלמיד לתואר שלישי תידרש רמת כתיבה של חיבור מדעי בשפה האנגלית וידיעה כדי הבנת ספרות מדעית בשפה מודרנית נוספת בתחום מחקרו.

הוועדה רשאית לפטור מחלקה מסוימת מהדרישה לידיעת שפה מודרנית נוספת על אנגלית, לפי צורכי המקצוע. במקרים מיוחדים רשאי יו"ר הוועדה, בהמלצת המנחה וראש המחלקה, להוסיף או לגרוע מדרישות סעיף זה או לשנותן.

הנהלים להוכחת הידיעה בשפות זרות ייקבעו על-ידי הוועדה.

על התלמיד למלא דרישות סעיף זה לכל המאוחר במשך שנת הלימודים שאחרי אישור תכנית המחקר.

(ו) תלמיד לתואר שלישי שלא קיבל את חינוכו התיכוני או האקדמי בלשון העברית חייב להוכיח שהוא שולט במידה מספקת בשפה העברית. אם ידיעתו לקויה עליו להשתלם בשפה העברית תוך תקופת לימודיו. יו"ר הוועדה יקבע מועד לבדיקה בשפה העברית. מועד זה יחול שנה אחת אחרי אישורו כתלמיד מחקר.

(ז) יו"ר הוועדה יכול לפטור תלמיד מהדרישות בסעיפים ד' ו-ה' לעיל על סמך המלצה מנומקת של ראש המחלקה.

6. קביעת נושא המחקר

(א) תוך שנה מיום קבלתו יגיש התלמיד לוועדה תכנית מחקר מפורטת לעבודת הדוקטור. לפני הגשת התכנית לוועדה, על התלמיד לבוא בדברים עם מורה שבהדרכתו הוא מבקש לערוך את המחקר. המורה המוצע לתפקיד מנחה חייב להביע את הסכמתו בכתב למינוי. כן חייב הוא להודיע על הסכמתו לנושא העבודה ולתכנית המחקר. תצורף לתכנית המחקר הודעתו של ראש המחלקה כי הוא מסכים לתכנית זו וכי ניתן לבצע את המחקר במחלקתו.

(ב) לאחר שיגיש התלמיד את תכנית המחקר לוועדה, תמנה הוועדה שני מורים שקרובים לנושא המחקר המוצע, אשר יבחנו את תכנית המחקר. הם יוכלו לראיין את התלמיד אם תבוא בקשה זו מצדם. שני המורים ימסרו לוועדה המלצה מנומקת בכתב אם התכנית ראויה לאישור. בהחלטתם יתבססו הבוחנים על רמתה של העבודה המוצעת ועל אפשרויות ביצוע המחקר תוך תקופת זמן סבירה לעבודת דוקטורט. אם יימצאו צורך הם ימליצו על שינויים בתכנית ו/או בהדרכה ועל שינויים בלימודי השלמה.

(ג) אישורו הסופי של הנושא יהיה בידי הוועדה. הוועדה רשאית להחזיר את ההצעה למועמד כדי שיכניס בה שינויים לפי חוות דעתה (יצמצם את הנושא או ירחיבו וכדומה), או כדי שיציע נושא אחר. אין הוועדה חייבת להזמין את המורה-המנחה לדיון על הנושא, אבל הוא יוזמן אם יבקש זאת, וכן אם הוועדה סבורה שאין לאשר את הנושא המוצע.

(ד) התלמיד אינו רשאי לשנות את נושא מחקרו, לצמצמו או להרחיבו, ללא אישור הוועדה. במקרה של שינוי בנושא תחליט הוועדה, אם ובאיזו מידה יש לזקוף לזכותו של התלמיד את תקופת עבודתו לפני שינוי הנושא. יו"ר הוועדה רשאי לאשר שינויים קלים בנושא העבודה ובהיקפה, תוך התייעצות עם המורה-מנחה.

(ה) אין לאשר בדיעבד הצעת מחקר למחקר שכבר נעשה לפני קבלת התלמיד ללימודים לתואר שלישי באוניברסיטת בר-אילן.

(ו) תלמיד שנתקבל למסלול הרגיל רשאי להציע תכנית מחקר שתתבסס על עבודתו לתואר השני באוניברסיטת בר-אילן. בכל מקרה שהוועדה תאשר תכנית מחקר לפי סעיף זה, תוכר התזה לתואר השני או חלק ממנה - הכל לפי העניין - כחלק מעבודת הדוקטור בתנאי שהמנחה וראש המחלקה הסכימו לכך במפורש.

7. סדרי ההדרכה

(א) פעם בשנה חייב תלמיד מחקר למסור למנחה דיווח בכתב על לימודיו ועל התקדמותו בעבודת המחקר. המנחה יצרף לדיווח הערכה מפורטת על התקדמותו של התלמיד וכן הערות אחרות לפי ראות עיניו, ויעבירו לוועדה הפקולטאית, עם העתק לראש המחלקה.

(ב) מנחה שאינו רואה ברכה בלימודיו של התלמיד, יוכל להציע לוועדה להפסיק את עבודת המחקר שלו.

(ג) במשך השנה השנייה מיום אישור הצעת המחקר על-ידי הוועדה, יגיש התלמיד למנחה דו"ח ביניים (בשלושה העתקים) המפרט את התקדמותו בביצוע המחקר. במקצועות הומניסטיים יצורף לדו"ח חלק מסוים (פרק או פרקים אחדים) של החיבור. המנחה יעביר לוועדה את הערכתו לגבי טיב החיבור ורמתו ולגבי התקדמות התלמיד.

במידת האפשר, תעביר הוועדה את דו"ח הביניים לבעלי המקצוע אשר אישרו את הצעת המחקר לעיון ולחוות דעתם. ניתן לדרוש מן התלמיד דו"ח על התקדמות עבודתו בכל עת שייראה לוועדה או למי שהתמנה על ידה לעקוב אחר התקדמותו.

(ד) אם נבצר מן המורה-מנחה להמשיך בהדרכת התלמיד, שומה על הוועדה להשתדל ולמצוא מנחה אחר במקומו.

(ה) אם לאחר מינויו של המנחה לעבודת הדוקטור יתברר שאופי הנושא דורש מינוי של מנחה נוסף, תמנה הוועדה מנחה שני לאחר התייעצות עם המנחה הראשון.

(ו) מספר תלמידי תואר שלישי המודרכים על-ידי מורה אחד לא יעלה בדרך כלל על חמישה. אך אם הוועדה תראה זאת לנחוץ, היא מוסמכת להרשות למורה לקבל על עצמו הדרכה של מספר תלמידים גדול יותר. הוועדה תתחשב גם במספר התלמידים לתואר שני המודרכים על-ידי המורה בבואה להגביל את מספר תלמידי המחקר המודרכים על ידיו.

8. ביצוע עבודת הדוקטור מחוץ לאוניברסיטה

- (א) עבודת המחקר צריכה להתבצע באוניברסיטת בר-אילן. אי אפשר לקבל תואר דוקטור מאוניברסיטת בר-אילן בזכות לימודים ומחקר שנעשו במוסד אחר.
- (ב) הוועדה מוסמכת להרשות לתלמיד לתואר שלישי להוציא לפועל את עבודת המחקר שלו במוסד מדעי אחר הנמצא בישראל, בתנאי שהאוניברסיטה תכיר במוסד זה לצורך עבודת המחקר בשביל תלמידי תואר שלישי ובתנאי שהתלמיד יתקבל על-ידי אוניברסיטת בר-אילן לפני שיתחיל בעבודת המחקר. את כל יתר החובות, המוטלות עליו לפי תקנות אלה, ימלא התלמיד באוניברסיטת בר-אילן.
- (ג) עובדי המוסד המוכר יוכלו לשמש כמנחים לתלמידי תואר שלישי, בתנאי שמעמדם המדעי יוכר על-ידי שלטונות האוניברסיטה כשקול כנגד מעמדו של לפחות מרצה בכיר אוניברסיטאי ובכפופות לסעיף (ה) דלהלן.
- (ד) יו"ר הוועדה רשאי להכיר בלימודיו של תלמיד תואר שלישי במוסד אקדמי מוכר בחו"ל, אם הנושא יחייב זאת. תקופת לימודיו בחו"ל תיזקף על חשבון התקופה הכוללת הנדרשת לסיום לימודיו.
- (ה) בכל מקרה של החלטה לפי סעיפים (ב)-(ד) דלעיל יצורף להדרכה חבר סגל אוניברסיטת בר-אילן.

9. תקופת הלימודים

(א) תלמיד לתואר שלישי רשאי להתחיל את לימודיו מיד עם קבלתו. בדרך כלל יש לראות בהתחלת תקופת לימודיו את ראשית הסמסטר הקרוב יותר לתאריך שבו החליטה הוועדה לקבלו ללימודים. התלמיד יהיה חייב ברישום ובשכר לימוד כפי שייקבע על-ידי שלטונות האוניברסיטה במשך תקופה מינימלית של שנתיים.

(ב) יו"ר הוועדה יוכל להכיר בתקופה שהתלמיד הקדיש לעבודת ההכנה למחקר, מתוך מגע עם אחד המורים, כמילוי חלקי של הדרישה שבסעיף הקודם, ובלבד שיהיה לפחות שנה אחת במעמד של תלמיד מן המניין לתואר השלישי.

(ג) אם לא יסיים התלמיד את הלימודים ולא יגיש את עבודת הדוקטור עד סוף השנה השנייה, יהיה חייב להרשם ולשלם שכר לימוד כפי שייקבע על-ידי שלטונות האוניברסיטה מדי שנה בשנה, כל עוד לא יגיש את עבודת הדוקטור ובכפיפות לסעיף הבא.

(ד) תקופת לימודיו של תלמיד לתואר שלישי לא תעלה על שש שנים אקדמיות מיום קבלתו ללימודים לתואר שלישי, אך כבר לאחר ארבע שנים תדון הוועדה, אם יש להרשות לו להמשיך בלימודיו, וכן תדון מדי שנה בשנה (עד תקופה מקסימלית של שש שנים), אם יש מקום לחידוש הרשמתו.

(ה) תלמיד לתואר שלישי רשאי להפסיק את לימודיו לתקופה מסוימת. לשם כך עליו לבקש ולקבל חופשה מראש לאותו זמן מאת יו"ר הוועדה. אם יפסיק את לימודיו ללא קבלת חופשה, או לא יחדש אותם בתום החופשה המאושרת, יבוטל מעמדו כתלמיד האוניברסיטה, והוועדה תהיה רשאית למסור את נושא מחקרו לתלמיד אחר.

(ו) תלמיד לתואר שלישי שמעמדו בוטל - אם ירצה לחדש את לימודיו יהיה דינו כדין מועמד חדש; הוועדה תהיה רשאית שלא להתחשב בתקופת לימודיו הקודמת.

10. הגשת עבודת הדוקטור

(א) לאחר שיהיה תלמיד לתואר שלישי רשום שנתיים רצופות וימלא את כל הדרישות המוטלות עליו לפי תקנות אלו, רשאי הוא להגיש בכל עת את עבודת הדוקטור שלו לוועדה לשם קבלת התואר. אך לפני שייגש התלמיד להדפסה הסופית של העבודה, עליו להגישה לעיון מסכם למנחה כדי להשיג את אישורו להגשה. על המנחה לדווח לוועדה על מתן האישור. הוועדה לא תקבל עבודה בלי אישור כזה, אלא אם יו"ר הוועדה פטר את התלמיד מהגשתו.

(ב) באישורה של הוועדה יורשה התלמיד לכלול בחיבורו חלקים מעבודות אחרות שלו (שפורסמו או לא פורסמו) בתנאי שחלקים אלה ומקורם יצינו במפורש בגוף החיבור. הגבלות אלו אינן חלות על עבודות לתואר שני שהוכרו לצורך זה לפי פרק 6 סעיף (ו).

(ג) החיבור צריך להיכתב בשפה העברית, אולם במקרים מיוחדים יוכל יו"ר הוועדה להרשות את כתיבתו גם בשפה לועזית בתנאי שימליץ על כך המנחה ובתנאי שיובטח מראש כי יש בנמצא שופטים השולטים בשפה הלועזית הנדונה.

(ד) לחיבור יצורפו שני תקצירים: אחד בשפה העברית והשני בלועזית (אנגלית או צרפתית). כל תקציר יהיה בהיקף של שש מאות מילים בערך. הוועדה תוכל לחייב תלמיד מחקר להגיש בנפרד, בנוסף לחיבור, סיכום מקיף ומפורט של עבודתו הכתוב בשפה זרה מודרנית. שפה זו תיקבע על-ידי הוועדה (בדרך כלל השפה האנגלית). סיכום זה יועבר לשופטים שאינם שולטים בעברית. היקף הסיכום ייקבע על-ידי הוועדה. אם הוועדה תמצא לנכון, היא תהיה רשאית להטיל על התלמיד סיכום שיהיה מקביל בהיקפו למאמר הראוי לפרסום בכתב עת מדעי. אין בהוראה זו כדי לגרוע מהדרישה הכללית לתמצית לועזית בכל חיבור.

(ה) התלמיד יקפיד על שימוש בשפה מתוקנת, ועל סגנון, עריכה והגהה. החיבור, כולל התקצירים, הרשימה הביבליוגרפית והנספחים, יוגש לוועדה בצורה המתאימה לפרסום כספר או בעיתונות מדעית. יו"ר הוועדה רשאי להחזיר חיבור שיוגש על-ידי תלמיד תואר שלישי אם ימצאו בו ליקויים סגנוניים ודקדוקיים.

11. הגשת עבודת דוקטור המורכבת ממאמרים

תלמיד רשאי לכתוב עבודת דוקטור המורכבת ממאמרים מחקריים שהתקבלו לפרסום בכתבי עת שפיטים וקשורים ישירות לנושא המחקר שאושר על-ידי הוועדה לתלמידי מחקר (בפרסום יש להקפיד על הכללים המפורטים בפרק 14 סעיף ד' שלהלן).

עבודת דוקטור כזו תכלול לפחות שלושה מאמרים, שהתפרסמו או שהתקבלו לפרסום, אשר התלמיד המגיש היה בעל התרומה הדומיננטית לתוכנם המחקרי. עובדה זו תבוא לידי ביטוי בהיות הסטודנט מחבר יחיד או ראשון במאמרים, מלבד בתחומי מחקר בהם מקובל סדר אחר של שמות המחברים ובמקרה זה יעיד המנחה על תרומתו של הסטודנט למאמר. הוועדה תוכל לאשר הכללת מאמר אחד שבין מחבריו שני תלמידים, לכל היותר, שתרומתם הוכרה כדומיננטית ושוה בערכה, כחלק מעבודות הדוקטור של שני התלמידים.

אם אחד המאמרים שנכללים בעבודה הופיע בכתב עת מדעי מהרמה הגבוהה ביותר, תוכל הוועדה לאשר עבודת דוקטור הכוללת מלבד מאמר זה רק מאמר אחד נוסף, שהתפרסם או שהתקבל לפרסום, לפי הכללים דלעיל.

הליך ההגשה של עבודת דוקטור המורכבת ממאמרים, מפורט להלן:

א. לאחר ששני מאמרים התקבלו לפרסום בכתב עת שפיט ולפחות מאמר אחד נוסף נשלח לפרסום, עוד בטרם התקבלו לפרסום כל המאמרים כנדרש לעיל, רשאי התלמיד להגיש בקשה לכתוב עבודת דוקטור במתכונת זו.

ב. בקשת התלמיד תכלול:

- (1) נימוקים לבקשה.
- (2) תקציר הצעת המחקר.
- (3) עותק של המאמרים שפורסמו או התקבלו לפרסום בכתב עת שפיט וכן תדפיסים של המאמרים האחרים במתכונת בה נשלחו לפרסום.
- (4) פירוט לגבי פרקים נוספים של תוצאות או מאמרים המתוכננים להכלל בעבודה.
- (5) סדר הופעת המאמרים בעבודת המחקר. כיצד הם אמורים ליצור מבנה המשכי והגיוני ועונים על הנושא הנחקר.
- (6) דברי הסבר של התלמיד על תרומתו למאמרים המצורפים.
- (7) מכתב מלווה ממנחה/י העבודה, אשר יישלח גם אל שופטי העבודה. המכתב יפרט:
 - (א) מה היתה תרומת התלמיד למאמרים? מה היה חלקו של התלמיד יחסית לחלקם של המחברים האחרים? האם כתב את המאמרים? האם ביצע את הניסויים?
 - (ב) מה היתה תרומת המחברים שאינם מנחי העבודה (אם יש כאלה)?

(ג) איכות המאמרים ואיכות כתבי העת שבהם פורסמו או יפורסמו המאמרים.

(8) מכתב מהמחברים האחרים של המאמרים, המאשר את הסכמתם להכללת המאמרים בעבודת הדוקטור.

(9) הצהרת התלמיד כי הוא מתחייב שכל פרסום של עבודת הדוקטור ייעשה תוך הקפדה על זכויות היוצרים של המחברים הנוספים של המאמרים וכן של הבמות שבהן הופיעו המאמרים.

ג. הוועדה לתואר שלישי תדון בבקשה ותחליט אם לאשר הגשת עבודת הדוקטור המורכבת ממאמרים.

ד. הגשת העבודה

(1) לאחר קבלת האישור להגשת עבודת דוקטור המורכבת ממאמרים יגיש התלמיד את העבודה במתכונת הנדרשת על פי התקנון, כולל תקציר בעברית, תקציר באנגלית, מבוא תיאורטי שיכלול סקירה רחבה ועדכנית של תחומי המחקר הנכללים בעבודה, הסבר מפורט כיצד המאמרים יוצרים מבנה המשכי והגיוני ועונים על הנושא הנחקר והסבר של החידושים בעבודה ותרומתם לתחום המחקר הנדון.

(2) התלמיד יכלול בעבודה:

(א) פרק על שיטות המחקר המרחיב מעבר למה שמתואר בקצרה במאמרים. תשומת לב מיוחדת ומפורטת תינתן לשיטות המחקר שפותחו במהלך העבודה.

(ב) פרק דיון וסיכום שיכלול הרחבה של תיאור התוצאות ומשמעותן, מעבר למה שהוצג במאמרים.

(3) המאמרים עצמם וכל החומר המוזכר בסעיף 11 ד (1) ישוכפלו בגודל אחיד ויכרכו יחד.

(4) המאמרים יופיעו בעבודה בשפת פרסומם. שאר החלקים של עבודת הדוקטור יהיו כתובים בעברית, אלא אם כן ניתן אישור מיוחד, בהתאם לכללים המופיעים בתקנון.

ה. שיפוט העבודה

הליכי השיפוט של עבודת דוקטור הכוללת מאמרים יהיו בהתאם להליכים המקובלים המפורטים בהמשך תקנון זה.

12. מינוי שופטים וסדרי שפיטה

(א) עם הגשת החיבור, תמנה הוועדה שלושה שופטים. אם יש צורך בכך, תמנה הוועדה שופטים נוספים. מעמדם של כל השופטים יהיה שווה. המורה-המנחה יהיה אחד השופטים. לא יתמנה כשופט מנחה או מורה הקרוב קרבה משפחתית למגיש החיבור. בין השופטים יהיה מומחה ממוסד אחר בארץ או בחו"ל, אלא אם כן תהיה סיבה מוצדקת לא לכלול שופט מחוץ לאוניברסיטה. במקרה שלא ימונה שופט מחוץ לאוניברסיטה יהיה צורך באישור הרקטור להרכב השופטים.

(ב) אם המנחה הוא גם חבר הוועדה לתואר שלישי - הוא לא יהיה נוכח בזמן הדיון בוועדה על מינוי השופטים, וכמו כן לא יהיה נוכח בוועדה בזמן הדיון על דיווחי השופטים.

(ג) כל אחד משלושת השופטים יחווה את דעתו על החיבור וימסור דיווח לוועדה מבלי שיקרא קודם לכן את הדיווחים של השופטים האחרים. שמותיהם של השופטים יהיו חסויים.

(ד) אם לא יימצאו שלושה שופטים מהאוניברסיטה או ממוסדות אחרים להשכלה גבוהה, ההולמים את הדרישות הנקובות בסעיף הקודם והעשויים למסור חוות דעת מוסמכת על עבודת הדוקטור מכל בחינותיה, רשאית הוועדה להציע לסנט להסתפק בשני שופטים או למנות שופט אחד, אשר יבדוק את העבודה על כל בחינותיה (והוא ייקרא שופט ראשי) ושני שופטים אחרים שיחוו את דעתם רק על בחינות מסוימות של עבודת הדוקטור (הם ייקראו שופטים משניים).

(ה) הדיווח שכל שופט ימסור לוועדה יכלול הערכה מנומקת של החיבור מבחינת חידושים, תוכן, שיטה, מבנה, סגנון, בהירות ועריכה טכנית.

(ו) אם ימצא השופט, שהחיבור הולם את הדרישות, עליו לכלול בדיווח שלו **משפט הקובע במפורש** שהעבודה ראויה להתאשר כעבודת דוקטור.

(ז) אסור לשופט למסור את הדיווח שלו לידיעתו של מגיש החיבור.

(ח) על השופט למסור את הדיווח שלו תוך חודשיים מן היום שתימסר לו העבודה. אם ימצא השופט לנכון לשוחח עם התלמיד לצורך הבהרות כלשהן, יבקש רשות לכך מיו"ר הוועדה.

(ט) הוועדה תדון בטיב החיבור וברמתו לאור הדיווחים של השופטים ותחליט אם לאשרו בהצבעה גלויה. עבודת הדוקטור תחשב למאושרת אם יצביעו בעד אישורה רוב החברים הנוכחים בישיבה. יו"ר הוועדה יודיע לרקטור את החלטת הוועדה לצורך מסירת דיווח לוועדה המרכזת.

(י) לפי חוות דעתם של השופטים, רשאית הוועדה לדרוש מהתלמיד לתקן את החיבור תוך מתן הוראות מפורטות על התיקונים הנדרשים.

(יא) במקרה של חילוקי דעות בין השופטים, רשאית הוועדה למנות שופט נוסף.

(יב) עבודה שנפסלה על-ידי הוועדה, תוחזר לתלמיד המחקר, והוא רשאי לפרסמה על אחריותו. במקרה זה אסור לו להזכיר בפרסום שהעבודה נעשתה כעבודת דוקטור באוניברסיטת בר-אילן.

(יג) על עבודות מצטיינות של תלמידי מחקר - שיש בהן תרומה חשובה למדע ושהוגשו בצורה מתוקנת - יוענק ציון "מעולה". הציון "מעולה" לא יינתן אלא בהסכמתם של כל השופטים, על-פי הצבעה בוועדה ברוב של שני שלישים מקולות החברים הנוכחים בישיבה. פרט לכך לא יינתנו כל ציונים לעבודות דוקטור.

13. הענקת התואר

(א) לאחר אישורו של החיבור על-ידי הוועדה יהיה התלמיד זכאי לתואר.

(ב) התואר שבו יוכתר תלמיד מחקר לתואר שלישי יהיה תואר "דוקטור לפילוסופיה" (ובלועזית – Doctor of Philosophy).

14. הגשת עבודת הדוקטור ופרסומה

- (א) על המועמד להגיש את החיבור כשהוא מודפס בכל שיטה המבטיחה צורה נאה ונוחה לקריאה.
- (ב) על המועמד להמציא לאוניברסיטה (ללא תשלום) שמונה טפסים של החיבור המודפס. שני טפסים יישלחו לספרייה הלאומית בירושלים, שלושה טפסים יימסרו לידי השופטים, שני עותקים לספרייה של אוניברסיטת בר-אילן ואחד לספרייה הסמינריונית של המחלקה שאליה השתייך התלמיד. כן רשאית הוועדה לבקש עותקים נוספים מהתלמיד.
- (ג) באישור המנחה רשאי התלמיד לפרסם פרק מעבודתו בפרסום מוקדם, לפני שיגיש את החיבור במלואו. במקרה זה יפרסם את התוצאות תוך ציון שם המרצה-המנחה בהערה, אלא אם כן המנחה הוא מחבר שותף. בכל מקרה יש לציין בפרסום כי המאמר הוא מתוך עבודה שמבוצעת באוניברסיטת בר-אילן לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". כן מותר להגיש לוועדה תדפיסים של פרסומים כאלה כחלק מהחיבור, ובלבד שהתדפיסים יהיו כשרים להגשה על-פי שאר סעיפי תקנון זה.
- (ד) אם התפרסם החיבור במלואו בכתב עת מדעי, ותדפיסים ממנו יוגשו לוועדה, חייב החיבור להתפרסם בשמו של התלמיד בלבד. שמו של המורה-המנחה יצוין בצורה מתאימה בגופו של החיבור או בהערה.
- (ה) תלמיד מחקר המפרסם את מחקרו או חלק ממנו בדפוס או בכל צורה של פרסום ברבים, באמצעות האוניברסיטה או כל מו"ל שהוא, או כמאמר באחד מכתבי העת המדעיים, יוסיף לפני גוף המחקר הערה שבה יוסבר כי המחקר הוכן כעבודת דוקטור לקבלת תואר באוניברסיטה, וייאמר בה בהדרכת מי בוצע המחקר, באיזו מחלקה, ומתי אושרה הדיסרטציה.

(ו) נוסח השער העברי של החיבור:

(שם החיבור)

חיבור לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה"

מאת:

(שמו של תלמיד המחקר, שם פרטי לפני שם משפחה)

המחלקה ל _____
(שם המחלקה)

הוגש לסנט של אוניברסיטת בר-אילן

רמת גן

(החודש והשנה העבריים של
תאריך הגשת החיבור לוועדה)
(לדוגמא: תשרי, תשס"ז)

(ז) נוסח השער הלועזי של החיבור:

(שם החיבור בלועזית)

(שמו של תלמיד המחקר בלועזית, שם פרטי לפני שם משפחה)

Department of _____
(שם המחלקה)

Ph.D. Thesis

Submitted to the Senate of Bar-Ilan University

Ramat-Gan, Israel

(החודש והשנה הלועזיים של
תאריך הגשת החיבור לוועדה).
(לדוגמא : October 2006)

(ח) בעמוד שמעבר לשער הפנימי יש להזכיר את שם המנחה/ים בנוסח זה:

”עבודה זו נעשתה בהדרכתו/ם של פרופ' / ד"ר _____
מהמחלקה/ות _____ של אוניברסיטת בר-אילן”.

עמוד זה לא יכיל כל מילים נוספות (גם לא את שמו של בית הדפוס).

הפיסקה המציינת את שמו (שמים) של המנחה(ים) תודפס בלועזית, מעבר לשער הלועזי של החיבור, בנוסח זה:

This work was carried out under the supervision of Prof./Dr. _____
Department of _____,
Bar-Ilan University.

15. תעודת הדוקטור

התלמיד יקבל תעודה המעידה על סיום לימודיו לתואר דוקטור ובה יצוין התואר ונושא החיבור. במקרה שיוחלט על הענקת הציון "מעולה" יצוין גם הציון בתעודה. התעודה תהיה חתומה בידי נשיא האוניברסיטה, רקטור האוניברסיטה ויו"ר הוועדה.

16. כללי

(א) סדרי ההרשמה, צורת הפנייה לוועדה והגשת הדיווחים, הוראות לעריכת החיבור וסדרי הגשת עבודת הדוקטור - ייקבעו על-ידי המזכיר האקדמי בהתייעצות עם יו"ר הוועדה.

(ב) התקנות הכלליות המחייבות את תלמידי האוניברסיטה, חלות גם על תלמידי מחקר במשך כל שנות לימודיהם באוניברסיטה.

(ג) תקנות הלימודים יחולו על התלמיד כפי שפורסמו בשנת לימודיו הראשונה במחלקה. עם זאת רשאית המחלקה להכניס שינויים במערכת הלימודים, ובלבד שהללו לא יהיו כרוכים בשינוי במכסה הכוללת של שעות הלימוד, כפי שהיו נהוגות בשנת לימודיו הראשונה.

הוראות ונהלים - למועמדים ולתלמידי מחקר

חלק ב'

1. הגשת מועמדות

(א) מועמדות ללימודים לקראת התואר השלישי יש להגיש על גבי טפסים של הוועדה לתואר שלישי. לטפסים יש לצרף דמי רישום וכל המסמכים המוזכרים בהם (בשני עותקים). טפסים שלא ימולאו בהתאם להוראות יוחזרו לשולחיהם.

(ב) מזכירת הוועדה תפתח תיק לכל מועמד ותאשר את קבלת הטפסים והמסמכים. בשום מקרה אין באישור זה משום הודעה על קבלת המועמד ללימודים.

(ג) הוועדה תתייחס רק למסמכים מקוריים או לצילומים מאושרים על-ידי גוף מוסמך. צילומים והעתקים לא מאושרים יוחזרו לשולחיהם.

(ד) אפשר להגיש מועמדות גם אם חלק מהמסמכים חסרים. במקרה זה יקבל המועמד הודעה על פתיחת תיק ופירוט המסמכים החסרים. המזכירות תחכה חודשיים להשלמת המסמכים. אם לא הגיעו המסמכים תוך המועד הזה, יבוטל התיק והמועמד יקבל חזרה את מסמכיו לפי דרישתו. **דמי הרישום לא יוחזרו.**

(ה) מועמד שתיקו בוטל, רשאי להגיש את מועמדותו שנית אחרי הגשת כל המסמכים הדרושים. במקרה זה יחויב בדמי רישום כמו כל מועמד חדש.

(ו) עם השלמת התיק, יתחיל הטיפול בהכנתו לדיון. לאחר החלטת הוועדה, יקבל המועמד הודעה בכתב, ובה תירשם ההחלטה והתנאים ללימודיו (אם נתקבל).

בדרך כלל מחליטה הוועדה אחת ההחלטות הבאות :

(1) **לא לקבל את המועמד ללימודים**, אם רמתו איננה בהתאם לדרישות או שאין אפשרות לבצע באוניברסיטת בר-אילן את המחקר שהוצע על ידו.

(2) **לקבלו כתלמיד על תנאי או כתלמיד שלא מן המניין** לתקופה הנקובה בתקנון, אם הוטלו עליו דרישות מיוחדות ללימודי השלמה, או שהוא מועמד למסלול הישיר.

(3) **לקבלו כתלמיד מן המניין** אם אין עליו חובה של לימודי השלמה. כמובן שייתכנו החלטות מיוחדות, הכל לפי העניין, אך בשום מקרה לא יוענק מעמד של תלמיד מן המניין, אלא לפי סעיף 3 דלעיל.

(4) תלמיד שהתקבל במעמד של "השלמות" אם להשלמת קורסים או להשלמת כתיבת עבודה שוות ערך לתיזה לתואר שני, חייב לסיים את לימודי ההשלמה תוך שנה אחת. יש לעמוד בבחינה על העבודה שוות הערך כמקובל על עבודה בתואר שני.

(ז) פרטים על ביצוע המחקר מחוץ לאוניברסיטה, מינוי מנחה מבחוץ, מכסת השעות, לימודי חוץ וכדומה - ראה בתקנון.

(ח) מזכירות הוועדה לתלמידי מחקר עומדת לרשות התלמידים בשעות העבודה הרגילות בכל העניינים שבטיפול.

2. סדרי רישום שנתיים

(א) כל תלמיד לתואר שלישי חייב להירשם ללימודים ולשלם שכר לימוד מדי שנה בשנה, החל משנה"ל הקרובה למועד קבלתו ועד לשנה"ל שבה יגיש את הדיסרטציה שלו.

(ב) תלמיד שיתקבל במשך סמסטר אי של שנה"ל יירשם מיד עם קבלתו לשנה"ל השוטפת. אם יתקבל במועד מאוחר יותר, יהא הדבר נתון לשיקול דעתו אם להירשם מיד או בשנה"ל שלאחריה. אם יחליט לא להירשם מיד, עליו להודיע למשרד הוועדה על דחיית לימודיו לשנה"ל שלאחריה.

- (ג) הרישום קובע את המועד ללימודים בקורסים ובסמינרים בלבד. התלמיד רשאי להתחיל בקשריו עם המנחה ובעבודת המחקר מיד עם קבלתו.
- (ד) המזכירות האקדמית מפרסמת כל שנה חוברת ובה פרטים על סדרי הרישום ומועדיהם, גובה שכ"ל וכד'. חוברת זו תישלח לביתו של התלמיד לפני מועד הרישום.
- (ה) מי שלא נרשם במועד הקבוע מסיבות מוצדקות, רשאי להירשם בכל מועד אחר, בתנאי שיבצע את כל פעולות הרישום לפני תחילתה של שנת הלימודים. לאחר מועד זה יירשמו רק תלמידים שקיבלו רשות מוקדמת לכך מאת יו"ר הוועדה.
- (ו) בתקנון הלימודים הכללי המחייב גם את תלמידי המחקר נאמר: "סטודנט שלא נרשם ייחשב כאילו ויתר על זכותו לסיום הלימודים ולקבלת התואר." הוועדה מקפידה על קיומה של תקנה זו ומוציאה מרשימת התלמידים כל מי שלא סיים את כל תהליך הרישום במועדו.
- (ז) תלמיד ששמו הוצא מהרשימה הנ"ל וירצה להמשיך בלימודיו, חייב בפנייה מיוחדת ומנומקת ליו"ר הוועדה שיחליט אם לאפשר לו להירשם. אם ידחה היו"ר את הבקשה, יורשה התלמיד להגיש את מועמדותו מחדש והוועדה תהיה רשאית לקבוע תנאים חדשים ללימודיו.
- (ח) ברישום ובשכ"ל מדי שנה חייב כל תלמיד גם אם מילא את כל חובותיו, פרט להגשת החיבור. במקרה זה יש לרשום בטופס הרישום לקורסים "אינו חייב בקורסים". בכל מקרה ייחתם הטופס על-ידי ראש המחלקה או ממלא מקומו.
- (ט) כתלמיד רשום נחשב מי שהחזיר את טופס הרישום לקורסים וקיבל אישור על תכנית לימודיו וקליטתה במחשב. תשלום שכ"ל בלבד או ביצוע חלקי של פעולות הרישום אינו נחשב כרישום וסעיף 2(1) דלעיל חל עליו.

(י) תלמיד שאושרה לו שנת חופשה מלימודים, פטור מרישום ומשכ"ל לאותה שנה.

(יא) תלמיד לתואר שלישי אינו רשאי להרשם ללימודים לתואר נוסף ללא קבלת אישור בכתב מהוועדה.

3. דיווח על התקדמות במחקר

התקנון מחייב כל תלמיד לדווח פעם בשנה על התקדמותו במחקר. את הדיווח יש להגיש לוועדה המחלקתית או לוועדה הפקולטאית.

הדיווח ייערך בצורה הבאה:

(א) הדיווח **יודפס** על עמוד אחד בלבד, ובו יופיעו הסעיפים המפורטים להלן: במקרים מיוחדים יצורף דף ובו יפורטו הבעיות שבהן נתקל התלמיד.

(ב) הדיווח יכלול את הסעיפים הבאים:

(1) השם, מס' ת"ז, המחלקה, נושא המחקר, שם המנחה ותאריך הדיווח.

(2) ראשי פרקים או שלבי עבודה כפי שפורטו בתכנית המחקר, תוך ציון חלקי עבודה שבוצעו בשנים קודמות.

(3) פירוט העבודה שבוצעה בשנה שאליה מתייחס הדיווח. הפירוט ייעשה בצורה תמציתית עד כמה שאפשר.

(4) תלמידים ותיקים (למעלה משנתיים) ירשמו את המועד המשוער להשלמת העבודה. תלמידים חדשים ירשמו תאריך קבלתם ללימודים ותאריך שבו אושרה תכנית המחקר. כאן תופיע גם חתימת התלמיד.

(5) הערות המנחה וחתימתו.

(ג) בדף הנפרד, שהוזכר בסעיף א' לעיל, יפורטו הבעיות המיוחדות הגורמות לעיכובים במחקר כגון: חוסר מכשור מתאים, עיכובים בהשגת צילומים, ניסויים שנכשלו ויש לחזור עליהם, עיכובים מינהליים ותקציביים, בעיות אישיות ומשפחתיות וכד'. הדפים הנפרדים חייבים אף הם להיות חתומים על-ידי המנחה והתלמיד.

(ד) אין לכלול בדיווח בקשות לפעולה מצד הוועדה כגון: הצעות לשינוי בתכנית המחקר, שינוי בהדרכה, שנת חופשה וכד'. הזכרת הדברים בדיווח לא תביא לאישור הבקשה. מקרים כאלה מחייבים פנייה ישירה אל יו"ר הוועדה. **לבקשה כזאת יש לצרף המלצה מאת ראש המחלקה והמנחה.**

(ה) בדיווח חייב כל תלמיד שתכנית המחקר שלו אושרה על-ידי הוועדה לתואר שלישי.

(ו) תלמיד הנדרש על-ידי המנחה להגיש דיווח מפורט יותר, יגיש לוועדה הפקולטאית העתק ממנו בתוספת הפרטים הנדרשים כאן שלא נכללו בדיווח למנחה.

(ז) תלמידים שסיימו כבר שלוש שנות לימודים (במדעי החברה והטבע) או ארבע שנים (במדעי היהדות והרוח) ולא הגישו את חיבוריהם חייבים לבקש מהוועדה אישור להמשך לימודיהם. הדיווחים השנתיים ישמשו בסיס להחלטת הוועדה בעניינם.

4. הגשת הדיסרטציה וסיום הלימודים

(א) תלמיד מן המניין לתואר שלישי שהיה רשום באופן חוקי במשך שנתיים לפחות, רשאי להגיש לוועדה את החיבור שלו לשם קבלת התואר.

(ב) התלמיד ימסור למשרד הוועדה ארבעה עותקים מחיבורו (הגשה ראשונה) ללא תשלום ויקבל אישור רשמי על הגשת החיבור. אישור זה אינו מזכה אותו לשאת את התואר "דוקטור", אך פוטר אותו מכל החובות החלות על תלמידי מחקר (שמיעת קורסים נוספים, רישום, שכ"ל וכד').

(ג) הוועדה תדון בבקשתו של התלמיד לקבלת תואר ובמינוי שופטים על החיבור רק לאחר שיוברר כי הוא מילא אחרי כל הדרישות של התקנון (קורסים, סמינריונים, שפות, לימודי יסוד ביהדות, רישום וכד').

- (ד) לא יתקבל חיבור שאיננו בתחום תכנית המחקר שאושרה על-ידי הוועדה.
- (ה) אפשר להגיש חיבור במשך כל שנת הלימודים. התהליך של אישור חיבור הינו ממושך ועל כן יש להגיש את החיבור לא יאוחר מסוף חודש ניסן. הגשת החיבור במועד מאוחר יותר עלולה לגרום להעברת הטיפול בנושא לשנת הלימודים שאחריה.
- (ו) אם הוועדה תחליט לדרוש תיקונים בחיבור, יחולו על התלמיד מחדש כל החובות החלות על תלמידי תואר שלישי עד לאישורו הסופי של החיבור.
- (ז) החלטת הוועדה לא להכיר בחיבור כראוי לעבודת דוקטור וקביעה שאינו ניתן לתיקון, משמעה הפסקת לימודים. תלמיד שחיבורו לא נתקבל יכול להגיש מחדש את מועמדותו ללימודים לקראת התואר השלישי. אם יתקבל, יהיה דינו כדין כל תלמיד חדש.
- (ח) אחרי אישור החיבור על-ידי הוועדה ימסור התלמיד למשרד הוועדה שלושה עותקים נוספים מחיבורו (הגשה סופית). אם נדרש להכניס תיקונים בעבודתו, יהיה עליו למסור שמונה עותקים מתוקנים.
- (ט) אישור על סיום לימודים ועל זכאות לתואר יינתן לתלמיד לאחר אישור החיבור על-ידי הוועדה.

שונות

א. שכר לימוד

תלמיד הלומד לתואר שלישי ישלם לא פחות מ-200% שכר לימוד בעבור לימודיו. התלמיד ישלם 50% משכר הלימוד שנקבע לאותה שנה בארבע השנים הראשונות ללימודיו וכן תשלומים נלווים. שכר הלימוד ששולם בעבור לימודי השלמה או בעבור לימודים במסגרת תואר אחר לא ייכלל בחישוב תשלום המינימום של שכר הלימוד.

מן השנה החמישית ואילך ועד הגשת עבודת הדוקטור ישלם תלמיד 10% משכר הלימוד הבסיסי ותשלומים נלווים, אם סיים את כל חובות השמיעה בקורסים או שהוא לומד בקורס עד 2 שעות שנתיות. אם התלמיד חייב לשמוע קורסים יותר מ-2 שעות שנתיות ייקבע שכר הלימוד לפי היקף השעות.

סטודנט במסלול המשולב ישלם בשנתיים הראשונות במסגרת לימודיו לתואר שני 200% שכר לימוד בכפוף להחלטות ועדת מלץ לקביעת שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה.

עם קבלתו ללימודי תואר שלישי, ישלם התלמיד שכר לימוד מדי שנה בגובה 25% משכר הלימוד הבסיסי ותשלומים נלווים, עד לסיום לימודיו (עד ארבע שנים נוספות). תלמיד שלא יעמוד בתנאי סיום הלימודים בארבע שנים, יאבד את זכותו בהקלת התשלומים ויחוייב במלוא התשלום.

ללימודי השלמות נקבע שכר לימוד יחסי לפי היקף השעות.

תלמיד לתואר שלישי שלא נרשם ללימודים, בלי לקבל את אישור הוועדה לתואר שלישי, ומבקש להירשם להמשך לימודיו יגיש בקשה לוועדה לתואר שלישי לחידוש לימודים. חידוש הלימודים כרוך בתשלום של דמי חידוש לימודים בסך 2,500 ש"ח, בנוסף לשכ"ל המתחייב בשנת הלימודים.

פרטים נוספים מופיעים בחוברת ההוראות להרשמה, הנשלחת לכל התלמידים מדי שנה לקראת עריכת תכנית הלימודים.

ב. מלגות

מלגות הנשיא

1. רקע

אוניברסיטת בר-אילן פתחה במבצע מיוחד להגדלת מספרם של הדוקטורנטים הלומדים במחלקותיה - במיוחד בתחום מדעי האדם - ולזירוז קצב סיום לימודיהם. מאז תחילת הפרויקט גדל מספר הדוקטורנטים באוניברסיטה, והוא הגיע בתשס"ו ל-1,640. מדי שנה נקלטים באוניברסיטה 150 דוקטורנטים מצטיינים, הזוכים במלגת קיום בסך 40,000 ש"ח לשנה, במשך 4 שנים, שבמהלכן הם מתחייבים לסיים את עבודת הדוקטור.

המלגה השנתית משולמת מדי חודש בחודשו, ומקבלי המלגה אינם רשאים להשתכר בדרך אחרת (פרט לעבודה אקדמית, או כזו הנדרשת לצורך המחקר, ובהיקף מוגבל), כך שכל זמנם מוקדש לעבודת המחקר, ולסיום הדוקטורט במועד שנקבע. ועדה אקדמית מיוחדת בוחרת את הדוקטורנטים הראויים ביותר לקבלת המלגה, מבין מאות המועמדים, והיא גם מקיימת מעקב אחר מהלך לימודיהם. זוכי המלגות חותמים על חוזה המפרט את התנאים לקבלת המלגה, את דרישות המחקר, את נסיבות ביטול המלגה, ומפרט את לוח הזמנים הנדרש לסיום הדוקטורט בהתאם לשלבי המחקר.

2. הגשת מועמדות

בחודשים מרץ-אפריל מתפרסם קול קורא בעיתונות להגשת מועמדים לקבלת מלגת הנשיא.

הפניה מופנית למועמדים שסיימו לימודי תואר שני עם תזה באוניברסיטאות בארץ או בחו"ל בממוצע לימודים גבוה, שהם בעלי ניסיון מחקרי, וסיימו בשנים האחרונות את עבודת התזה בהצטיינות. במקרים יוצאים מן הכלל ומיוחדים מאוד, תתקבלנה גם פניות מבוגרים מצטיינים שסיימו לימודיהם לאחרונה, והינם בעלי נתונים מתאימים ללמוד במסלול ישיר לדוקטורט.

לבקשות יש לצרף גיליונות ציונים עדכניים, אישורים על ציון התזה, פרסומים ושני מכתבי המלצה לכל היותר.

3. מעקב

פעמיים בשנה, בתום כל סמסטר נדרש מועמד למלא דו"ח התקדמות על עבודתו, ובמקביל ממלא המנחה דו"ח מעקב על עבודת הסטודנט. הדו"חות השונים נבחנים על ידי הוועדה המלווה הרשאית להפסיק לימודיו של סטודנט שאיננו עומד בציפיות.

4. מלגאי נשיא המסיים את עבודת הדוקטור לפני תום הזמן הנקוב בחוזה, ימשיך לקבל את המלגה עד תום התקופה.

5. ניתן לקבל טופס מועמדות באתר האינטרנט בלבד.

<http://www.biu.ac.il/academic-secretary/MilgotHaNassi.htm>

מיקום : בניין ס"ל (יהדות-404), חדר 111
שעות קבלה : א'ה', 9:00-13:00
דוא"ל : milgat.hanasi@mail.biu.ac.il

מלגות

תלמידי תואר שלישי יכולים להגיש בקשה למלגה. ועדת המלגות והפרסים תבדוק כל בקשה בהתחשב בהישגים האקדמיים של התלמיד. טופסי בקשה למלגות ניתן לקבל ולהגיש במודיעין שבבניין המינהלה.

שעות הקבלה בוועדת המלגות : ימים א', ג' : 11:30-14:00
ימים ב', ה' : 08:30-10:30
ביום ד' אין קבלת קהל.

טלפון : 03-5318501

פקס : 03-7384002

מועד הגשת הבקשות : בחודשים סיוון-תשרי (יוני-ספטמבר).
תשובות לבקשות : ניתנות כחודשיים לאחר תחילת שנת הלימודים.
ערעורים : אפשר להגיש בתוך שבועיים מיום קבלת התשובה.

מומלץ לעיין מידי פעם בפעם בלוח המודעות של ועדת מלגות, אזור משפטים בניין 304 (שליפר). בלוח זה מתפרסמות הודעות על מלגות מקרנות חוץ שונות. כמו כן אפשר לקבל "חוברת מלגות" באגודת הסטודנטים בתחילת שנה"ל.

מלגות הפקולטה למדעי הרוח

הפקולטה למדעי הרוח מעניקה מלגות שכר לימוד מלאות על בסיס מצוינות ו/או על פי מצב כלכלי. במקרים מיוחדים תינתן גם מלגת קיום. קבלת המלגות מותנית בסיום התואר השלישי במשך ארבע שנים. תלמידים המתקבלים לאחת ממחלקות הפקולטה למדעי הרוח, מתבקשים להגיש את בקשתם למלגה לפקולטה למדעי הרוח מיד עם קבלתם ללימודים.

כמו כן ניתן להוריד את הטפסים בכתובת:

[www.biu.ac.il/Administration/forms/milgot-forms.html!](http://www.biu.ac.il/Administration/forms/milgot-forms.html)

הלוואות

קיימת אפשרות לקבלת הלוואות בתנאים נוחים דרך לשכת דיקן הסטודנטים. טלפון כללי : 03-5318274/5 טלפון מדור שרותי סטודנט : 03-5318652

ג. שפות זרות

תלמיד חייב למלא את הדרישה להוכחת ידיעתו בשפה האנגלית ובשפה זרה שנייה לכל המאוחר בשנת הלימודים שאחרי אישור תכנית מחקרו.

המחלקות שבהן נדרשת ידיעת השפה האנגלית בלבד:

- תלמוד
- לימודי מידע
- אנגלית
- תרבות צרפת
- פילוסופיה כללית
- ערבית
- מוסיקה
- פסיכולוגיה
- ביה"ס לעבודה סוציאלית
- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
- קרימינולוגיה
- כלכלה
- ביה"ס למינהל עסקים
- גאוגרפיה וסביבה
- ביה"ס לחינוך
- משפטים
- מדעי-החיים
- כימיה
- פיסיקה
- מתמטיקה
- מדעי המחשב
- לימודי פרשנות
- מדע, טכנולוגיה וחברה
- לימודי ניהול ויישוב סכסוכים
- לימודי מגדר
- מדעי המוח
- ביה"ס להנדסה

המחלקות שבהן נדרשת ידיעת שפה זרה שנייה מודרנית

נוסף על השפה האנגלית:

- תנ"ך
- ספרות עם ישראל
- לשון עברית ולשונות שמיות
- תולדות ישראל
- היסטוריה כללית
- היסטוריה של המזרח התיכון
- לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה
- פילוסופיה יהודית
- ספרות משווה
- מדעי המדינה
- יהדות זמננו
- אמנות יהודית
- לימודי יהדות ספרד והמזרח
- לימודים קלאסיים
- תרגום וחקר התרגום

תלמיד יוכל להוכיח את שליטתו בשפות זרות בדרכים האלה :

בשפה האנגלית : במבחן בשפה האנגלית.

פטור : מי שקיבלו במבחן מיון לתואר שני בבר-אילן ציון
"פטור" או סיימו בהצלחה קורס למסטרנטים ברמה 2 או 4,
או קורס לדוקטורנטים.

בשפה זרה שנייה :

1. השתתפות בקורס ועמידה בבחינה בסיום הקורס.
 2. הוכחת בקיאות בשפה במבחן פטור מיוחד.
- בשפה הצרפתית** - הבחינה מתקיימת במחלקה לצרפתית.
הודעה על מועדי הבחינה מתפרסמת על לוחות המודעות.
מבחנים בשפות אחרות ייקבעו בתיאום אישי במחלקות לשפות.
3. הצגת ציון "עובר" בקורס או במבחן בשפה זרה שנייה במסגרת הלימודים לתואר שני.

ד. הדפסת עבודת הדוקטור ומלגת סיום

הנחיות להדפסת עבודת הדוקטור והגשתה יש לקבל במשרד הוועדה.
כמו כן ניתן לראות את ההנחיות באתר האינטרנט של הוועדה:

<http://www.biu.ac.il/Regist-Pgms/phd>

מלגת החזר שכר-לימוד: מלגת החזר שכר-לימוד תנתן לתלמיד לתואר שלישי בכל מסלול ובלבד שסיים את לימודיו ואשר הדיסרטציה שלו אושרה על-ידי הוועדה לתואר שלישי בתוך ארבע שנים. ההחזר ינתן רק לסטודנטים ששילמו מכספם **הם** את שכר-הלימוד.

ה. נוהל שמירת סודיות והתחייבות לסודיות

כל סטודנט לתואר שלישי מחויב לשמירת סודיות, על מידע מכל סוג אשר רכש או ירכוש אודות פרויקטים הנערכים באוניברסיטת בר-אילן, או המתחייבים לעניינים אחרים כלשהם הנערכים בבר-אילן (להלן: "המידע"). על כל מידע מעין זה יחולו התנאים המחייבים הבאים:

- (1) לא לגלות לכל אדם ו/או לגוף מאוגד כלשהו, בכל צורה שהיא, המידע או כל חלק ממנו.
- (2) לשמור על המידע בקפדנות ולפעול כך שהמידע לא יאבד ו/או יימסר ו/או יועתק ו/או יועבר לאחרים. במקרה של אובדן המידע, תימסר על כך הודעה לבר-אילן, לאלתר.
- (3) לנקוט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע הגישה למידע על-ידי כל אדם ו/או תאגיד כלשהו.
- (4) להחזיר את המידע ואת כל עותקיו לבר-אילן ולמחוק את כל המידע ממאגרי המידע אשר ברשות הסטודנט, על מנת שלא יישאר ברשותו שום העתק ממנו, וזאת עם קבלת דרישה לכך מאת בר-אילן להחזיר את המידע ו/או שלא יהיה צורך עוד במידע לצורך עבודת הסטודנט.
- (5) בכל מקרה שיהיה ספק אודות מהותה של התחייבותו על-פי ההסכם, ידרוש הסטודנט הבהרה בכתב מאת בר-אילן לפני שינקוט בצעד כלשהו. שום דבר הכתוב בסעיף זה לא יפגע בהתחייבות מהתחייבויות הסטודנט כמפורטות בהסכם.

- (6) לא ייעשה שימוש כלשהו במידע מלבד לשם השימוש שלשמו הוא נמסר לסטודנט.
- (7) כל זכויות הקניין במידע הינן ויהיו לרכושה הבלעדי של בר-אילן.
- (8) התחייבויות הסטודנט על-פי ההסכם יחולו על כל חלקי המידע שרכש או שרכוש מאת בר-אילן אלא אם יוכל להוכיח כי:
- (א) המידע היה ידוע לו לפני שקיבל אותו מאת בר-אילן.
 - (ב) המידע היה ידוע לציבור או ניתן היה להשיגו בידי הציבור לפני המועד שבו נמסר לסטודנט המידע על-ידי בר-אילן.
 - (ג) המידע הפך להיות לנחלת הכלל או שניתן היה להשיגו בידי הציבור לאחר המועד שבו נמסר המידע לסטודנט על-ידי בר-אילן, והוא לא היה אחראי או קשור לתהליך.
- (9) הסכם זה בא במקום כל מצג קודם בין בכתב ובין בעל-פה.
- (10) כל תיקון להסכם זה ייעשה בכתב ויחתם על-ידי שני הצדדים.
- (11) הסכם זה יחייב גם את יורשיי הסטודנט, מנהלי עזבונו והמוציאים לפועל של צוואתו במקרה של פטירתו, חס וחלילה.
- (12) על הסכם זה יחול החוק הישראלי. סמכות השיפוט תוקנה אך ורק לבית המשפט המוסמך בתל-אביב.
- (13) התחייבויות הסטודנט על-פי הסכם זה ימשיכו לעמוד בתוקפן לתקופה של חמש שנים החל מתאריך חתימת מסמך זה, או ממועד מסירת המידע, לפי המאוחר שביניהם.

ו. איסור השימוש בטלפון סלולרי בחדרי הכיתות ובספריות

חל איסור מוחלט על הכנסת טלפונים סלולריים פתוחים לחדרי הכיתות ולספריות.

תלמיד שייכנס לחדרי הכיתות ולספריות עם מכשיר סלולרי פתוח, או שיימצא ברשותו טלפון פעיל, צפוי להעמדה בפני ועדת המשמעת.

הפקולטה למדעי היהדות

תנ"ך

1. פרשנות ימי הביניים
2. תרגומים עתיקים
3. אמונות ודעות במקרא
4. המקרא על רקע המזרח הקדמון (בשיתוף עם החטיבה האשורולוגית במחלקה ללשון עברית ולשונות שמיות)
5. היסטוריוגרפיה מקראית (בשיתוף עם המחלקה לתולדות ישראל)
6. בחינות ספרותיות במקרא
7. נוסח ומסורה
8. הספרים החיצוניים (בשיתוף עם המחלקה לתולדות ישראל ולימודי א"י וארכיאולוגיה).

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 5318258.

E-mail: depttn@mail.biu.ac.il

תלמוד

1. ספרות ההלכה של התנאים ושל האמוראים: משנה, תוספתא, מדרשי הלכה, שני התלמודים, מבחינה פילולוגית, היסטורית, הלכתית ומבחינת הריאליה.
2. הספרות הרבנית לענפיה, פרשנות לספרות חז"ל, ספרי פסק (כולל אוספי מנהגים) וספרי השו"ת, מתקופת הגאונים ועד ימינו.
3. תולדות ההלכה מימי הבית השני ועד ימינו, בין מחקרים הדנים בתקופות מסוימות ובין מחקרים העוסקים ברצף היסטורי מוגדר.
4. במסגרת זו נכתבים מחקרים על נושאים ספציפיים כגון תפילה ומועדים, תולדות המנהגים ומחקרים היסטוריים בנושאים הלכתיים הכלולים בכל חלקי השולחן הערוך.
4. ספרות האגדה לענפיה ולדורותיה מבחינה פילולוגית, היסטורית, רעיונית ומבחינת הריאליה.

5. משפט עברי - דרכי פסיקה ונושאים אקטואליים בתחומים הכלולים בחושן משפט ובאבן העזר.
6. מחקרי גניזות - תעודות מדבר יהודה, גניזות קהיר, גניזות אשכנז

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 5318593.

E-mail: deptfl@mail.biu.ac.il

ספרות עם ישראל

המחלקה לספרות עם ישראל מקיימת מספר מסלולי מחקר לקראת התואר השלישי – מסלולים אלה מעניקים לתלמידי המחקר אפשרויות מגוונות להתמחות בספרות העברית החדשה והעכשווית, בספרות העברית של ימי הביניים ובספרות הקדומה. כמו כן מקיימת המחלקה מדורי התמחות במרכזים מיוחדים בספרות בלשונות היהודים בספרות יידיש ולאדינו ונותנת אפשרות לקיום מחקרים ביצירה הספרותית בערבית יהודית.

תחומי המחקר המרכזיים במחלקה:

1. ספרות עברית חדשה:

מסלול זה מכשיר את תלמידי המחקר לכתיבת מונוגרפיות על יוצרים בשירה ובפרוזה של הספרות העברית החדשה מתקופת ההשכלה ועד ימינו. במסגרת הכשרה זו ניתן לעסוק בסוגיות פואטיות בתחום המודרניזם העברי באירופה ובארץ ישראל, מגמות מרכזיות בספרות העברית המודרנית במחצית השנייה של המאה העשרים, והפוסט מודרניזם בספרות העברית. תלמידי המחקר במסלול זה מתמחים בגישות עדכניות בתיאוריה של הספרות הכללית: פואטיקה תיאורית, תורת השיח וגישות מודרניות ופוסט-מודרניות בקריאת הטקסט הספרותי ועיוני מחקר בין-תחומיים.

2. השירה, הפיוט והסיפורת בימי הביניים:

מסלול זה כולל את חקר השירה והפיוט למרכזיהם ולתקופותיהן: הפיוט הארצישראלי הקדום, הפיוט הקדום במזרח, שירת ספרד-קודש וחול, השירה העברית באיטליה ובאשכנז, השירה והפיוט בפרובאנס והשירה העברית בצפון אפריקה ובארצות האיסלאם. עוד כולל המסלול את חקר הסיפורת העברית בימי הביניים לסוגיה וכן המקאמה ובנות סוגה, הספרות ההיסטוריוגרפית, ספרות המשלים העברית וכיו"ב.

3. הספרות העברית הקדומה:

מסלול זה מכוון את תלמידי המחקר אל עיון ספרותי במדרש ובאגדות חז"ל לסוגיה: מעשי חכמים, הסיפור הדרשני, המשל והסיפור העממי, ומציע קריאות חדשות בטקסטים עתיקים.

4. הספרות החסידית:

מסלול זה מכין את תלמידי המחקר בתחום הספרות החסידית במאות השמונה עשרה והתשעה עשרה, ופורש את התפתחות היצירה החסידית לתקופותיה ולסוגותיה השונות. הספרות החסידית נלמדת כבעלת איכויות פואטיות ייחודיות ומשלבת לימוד ומחקר רב-תחומי הכולל היבטים רעיוניים והגותיים בסיפורת החסידית. הדגשת הערכים הפואטיים והאסתטיים נעשית באמצעות שיח ביקורתי עדכני בצד מחקר קלאסי טקסטואלי וספרותי. במסלול זה ניתנת האפשרות לחקור את הרנסנס החסידי המתרחש בימינו ואת יצירות הספרות החסידיות שנכתבו במאה העשרים ובראשית המאה העשרים ואחת הן במסגרת החברה החסידית המסורתית והן במסגרת 'העידן החדש' (ניואייג') והתנועות הניאו חסידיות בנות זמננו. הקתדרה לחסידות על שם שניידרמן תומכת במחקרים הנעשים בתחום זה במסגרת המחלקה.

5. תמאטולוגיה:

תחום החוצה את היצירה היהודית לדורותיה וללשוניותה, ועוקב אחר סיפורים בהופעותיהם בספרות המקרא, המדרש ואגדת חז"ל, הסיפור העברי בימי הביניים במזרח ובאשכנז, הסיפור בחסידות ובהשכלה, והספרות העברית החדשה. כמו כן התחום מציע כלים לטיפול בסיפורים עממיים ממסורת ההיגוד של עדות ישראל השונות.

6. ספרויות בלשונות היהודים (יידיש ולאדינו):

שני המרכזים הפועלים במסגרת המחלקה – המרכז ללימודי יידיש ע"ש רינה קוסטה והמרכז לחקר הלאדינו ע"ש נעימה ויהושע סלטי מציעים מסלולי מחקר ובספרות ובתרבות יידיש ולאדינו.

המרכז ללימודי יידיש:

מקיים מסלול מיוחד ללימודי יידיש לתארים מתקדמים בתחומים הבאים: מונוגרפיות על יוצרים מודרניים בספרות יידיש בשלהי המאה הי"ט ובמפנה המאה. הקלסיקונים בספרות יידיש. מחקר ביצירה הספרותית הכתובה ביידיש קמאית במאות השש-עשרה ואילך. עיתונות יידיש במרכזי החיים היהודיים באירופה, בארצות הברית ובארצות דרום אמריקה. תלמיד שהצעת המחקר שלו אושרה זכאי לתמיכה שנתית קבועה בגובה שכר הלימוד.

המרכז ללימודי לאדינו :

מציע לתלמידיו מסלולי לימוד אינטרדיסציפלינריים של ספרות לאדינו ולשונה לתקופותיה ולפזורותיה, כגון הספרות מן המסורת שבעל-פה והספרות הכתובה לזרמיה ולסוגיה. תלמידי המרכז פעילים בפרויקטים מחקרניים המותאמים אישית לרקע הלימודי הקודם של התלמיד ולתחומי התעניינותו, וזאת כדי לאפשר שילוב רב-תחומי בחקר הלאדינו, ספרותה ותרבותה. מלגות לימוד ייחודיות עומדות לרשותם של המתעניינים.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318235.

או לכתובת המייל: deptli@mail.biu.ac.il

וכן לאתר המחלקה: <http://www.hebrewlit-biu.com>

לשון עברית ולשונות שמיות

1. לשון המקרא
2. לשון חכמים
3. לשון ימי הביניים
4. המסורה וראשית הדקדוק
5. העברית בת זמננו על כל היבטיה
6. תורת ההגה והצורות על כל היבטיה
7. תחביר העברית לתקופותיה (לרבות העברית הרבנית)
8. תורת הסגנון הבלשנית
9. לשון התקשורת
10. סמנטיקה
11. מילונאות
12. בלשנות עברית תיאורטית ושימושית
13. חקר השיח
14. הארמית לניביה
15. אכדית ושומרית (אשורולוגיה)
16. בלשנות שמית משווה

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 5318226.

E-mail: oschwarz@mail.biu.ac.il

תולדות ישראל

1. המחלקה מאפשרת התמחות בתולדות ישראל הן על-פי תקופה (העת העתיקה, הכוללת את תקופת המקרא, ימי הבית השני המשנה והתלמוד; ימי הביניים; העת החדשה ויהדות זמננו), הן על-פי תחום גיאוגרפי (מזרח אירופה או מערבה, יהדות ספרד וארצות המזרח, ארץ-ישראל וכיו"ב), והן על-פי גישות מחקריות (היסטוריה חברתית, חקר המגדר, היסטוריה תרבותית, היסטוריה פוליטית, היסטוריה כלכלית, תולדות הרעיונות, היסטוריוגרפיה וכיו"ב).
2. המחלקה מעודדת מחקר בין-תחומי, תוך הדגשת מקומו של חקר תולדות ישראל במדעי היהדות, וראיית תולדות ישראל עצמם בהקשרים הנחוצים של ההיסטוריה הכללית.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318353.
E-mail: deptti@mail.biu.ac.il

היסטוריה כללית

1. התקופה הקלאסית
2. ימי הביניים
3. הזמן החדש
4. בזמן החדש אפשר לבחור במסלול: אירופה ולימודים אמריקניים.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318390.
E-mail: General-History.Dept@mail.biu.ac.il

היסטוריה של המזרח התיכון

- תחומי המחקר של המחלקה מתמקדים בהיסטוריה הפוליטית, החברתית, הכלכלית, התרבותית והדתית של האזורים הערבים והמוסלמים של המזרח התיכון, החל מהופעת האסלאם ועד לימינו.
מסלולי המחקר העיקריים הם:
1. תקופת ימי הביניים (מהופעת האסלאם במאה השביעית ואילך)
 2. תקופת שלטונה של האימפריה העות'מאנית
 3. תולדות המזרח התיכון בעת החדשה (מאות 19-20)
 4. נושאים מזרח תיכוניים בני ימינו

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5317407.
E-mail: bonidg@mail.biu.ac.il

לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה

המחלקה מאפשרת לתלמידים להגיש עבודות בחקר ארץ ישראל לתקופותיה ובעיקר בתחומים האלה:

1. ארכיאולוגיה ותרבות חומרית של הארץ ויושביה בתקופות ההיסטוריות והארכיאולוגיות השונות.
2. גיאוגרפיה היסטורית של ארץ ישראל, כלכלת הארץ, תולדות היישוב ונושאים אחרים מתחום זה.
3. תיירות וצליינות לארץ ישראל לאורך התקופות: היבטים חברתיים, כלכליים, היסטוריים ודתיים.
4. לימודי מדינת ישראל.
5. מגילות מדבר יהודה.
6. תולדות הרפואה וחיי היום-יום בארץ ישראל הקדומה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318350.
E-mail: deptle@mail.biu.ac.il

יהדות זמננו

ראש התכנית: פרופ' יהודית באומל-שוורץ
תכנית בין-תחומית לתואר שלישי

התכנית מבקשת לסייע לסטודנטים להבין דפוסים שונים של חברה, תרבות, וחיים יהודיים כפי שבאים לידי ביטוי במרכזים היהודיים הגדולים במאה העשרים ועד לימינו. התכנית שמה דגש על חמישה מוקדים גיאוגרפיים מרכזיים של חיים יהודיים בתקופה הנידונה לפי הסדר הבא:

- א) מדינת ישראל
- ב) אמריקה הצפונית ואמל"ט
- ג) מזרח אירופה ומדינות חבר העמים
- ד) מערב אירופה
- ה) ארצות האיסלאם

קהל היעד:

התכנית פתוחה לבוגרי מדעי יהדות, רוח, חברה, משפטים וטבע בסיימם את לימודי המ"א שלהם בהצטיינות (ציון ממוצע 86). עבור סטודנטים בעלי תואר מ"א במדעי יהדות מאוניברסיטאות זרות שבהן נלמדה תכנית בין-תחומית, תעוצב תוכנית לימודים אישית, בהתאם להתמחותם.

קהל היעד הפוטנציאלי של התכנית הם בעיקר סטודנטים הממשיכים לתארים גבוהים לאחר לימודי המ"א ומבקשים להתמחות בנושא בינתחומי וכן אנשים העובדים בשטחים שונים שבהם נעזרים במידע על העולם היהודי העכשווי, ביניהם תחומי החינוך, ארגון קהילתי, תקשורת, פסיכולוגיה, דת, שליחות וכדומה.

מסגרת הלימודים:

מלבד המסלול הרגיל לתואר שלישי קיימת גם אפשרות של מסלול משולב לתואר שלישי לבעלי ציוני סיום מתאימים בתואר ראשון. לכל תלמיד ייקבע מדריך/מלווה מסגל מורי התכנית. תכנית קורסי הבחירה תיקבע בהתייעצות עם המדריך/המלווה. התכנית כוללת 20 שעות שנתיות המחולקות לקורסי חובה, לסמינרים ולקורסי רשות. קורסי החובה (קורסי הליבה) הם קורסים חדשים אשר נבנו במיוחד עבור התכנית והם מיועדים להקנות לסטודנט ידע תיאורטי בסיסי בשמונה תחומים הקשורים לחקר העולם היהודי בדור האחרון: היסטוריה, מחשבה מדינית, חינוך יהודי, אומנות יהודית, מחשבת ישראל, סוציולוגיה, דמוגרפיה ותקשורת בעולם היהודי. בנוסף על כל סטודנט ללמוד 6 שעות של קורסי בחירה מתוך התכנית או ממחלקות אחרות. סטודנטים משתתפים גם בקולוקווים של התכנית המשלב סמינר מחלקתי עם הרצאות מפי דמויות מרכזיות הפועלות בעולם היהודי היום בשטחים שונים. לסטודנטים הבאים משטחים שונים נקבעים גם קורסי השלמה על פי הצורך. במסגרת התכנית על כל סטודנט ללמוד שפה זרה נוספת (בנוסף לאנגלית, שפה זרה ראשונה), וזו תקבע באופן אישי בהתאם להתמחות של כל סטודנט.

קורסי בחירה יוצעו בתחומים הבאים:

חינוך, משפטים, סוציולוגיה-אנתרופולוגיה, תולדות ישראל, פילוסופיה יהודית, מדעי המדינה, היסטוריה כללית, מזרח תיכון, תקשורת, קרימינולוגיה, לימודי א"י, גיאוגרפיה, ספרות עברית, ופסיכולוגיה.

פגישות הדרכה אישית עם מנחים:

הסטודנטים יתבקשו להגיש הצעות מחקר עד סוף שנת הלימודים הראשונה. המסלול המשולב יהיה המסלול המועדף בתכנית ולא תכנית לתואר מ"א בלבד. שיטת קורסי הליבה הסמסטריאליים אמורה לעודד היכרות המשתתפים עם מספר רב של נושאים רלוונטיים תוך זמן קצר כדי לסייע להם בבחירת נושא התזה.

כתיבת עבודות:

התלמיד יחוייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות (4 ש"ש) בשניים מתוך הקורסים הנלמדים. עבודה אחת חייבת להיכתב באחד מקורסי הליבה של התכנית. כמו כן, אחת העבודות תוכל להיות פרק ראשון מתוך התזה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון: 03-5317013

E-mail: baumelj@gmail.com

החוג המשולב למדעי היהדות – מסלול אישי

אמנות יהודית

במגמה לאמנות יהודית ניתן להתמחות בתחומים הבאים: אמנות יהודית בימי הביניים, אמנות בית הכנסת ותשמישי קדושה ומצווה, אמנות יהודית וישראלית מודרנית.

המגמה מעודדת מחקר בין תחומי, תוך מתן דגש על האמנות כראי לתהליכים היסטוריים, חברתיים ולאומיים.

הלימודים הינם במסלול אישי.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318413

E-mail: hanigr@mail.biu.ac.il

לימודי יהדות ספרד והמזרח

במגמה ללימודי יהדות ספרד והמזרח ניתן להתמחות בתחומים הבאים: ספרות הדרוש, הגות יהודית בימי הביניים, ספרות המוסר וההגות של חכמי המזרח, תפישות משיחיות, ציונות ועליה, חקר קהילות יהודיות במזרח כגון: מצרים, סוריה, עיראק, תימן ועוד, חכמי המזרח בארץ ישראל.

המגמה מעודדת מחקר בין תחומי, תוך מתן דגש על התהליכים ההיסטוריים והחברתיים של יהדות ספרד והמזרח על רקע האירועים ההיסטוריים בעולם ובתפוצות היהודיות השונות.

הלימודים הינם במסלול אישי.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318413

E-mail: hanigr@mail.biu.ac.il

הפקולטה למדעי הרוח

מוסיקה

1. תולדות המוסיקה המערבית :
 - (א) רנסנס, בארוק, קלאסיקה, רומנטיקה, והמאה ה-20
 - (ב) מוסיקה ספרדית
 - (ג) מוסיקה ישראלית אמנותית
2. אתנומוסיקולוגיה :
 - (א) אתנומוסיקולוגיה כללית
 - (ב) אתנומוסיקולוגיה יהודית
 - (ג) מקורות אתניים במוסיקה אמנותית
3. תיאוריה של המוסיקה :
 - (א) תיאוריה וניתוח של מוסיקה טונאלית
 - (ב) קצב במוסיקה טונאלית
 - (ג) תיאוריה וניתוח של מוסיקה עכשווית
4. קומפוזיציה
5. תרפיה במוסיקה
6. מוסיקה ומחשבים
7. מוסיקה אלקטרואקוסטית
8. מוסיקה לסרטים

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318405.
E-mail: oliverb@mail.biu.ac.il

פילוסופיה

מגמה לפילוסופיה כללית:

אסתטיקה, אתיקה, ביואתיקה, אפיסטמולוגיה, מטפיסיקה, פילוסופיה של הדת, פילוסופיה של הנפש, פילוסופיה של המדע, פילוסופיה של השפה, תולדות הפילוסופיה, פנומנולוגיה, פילוסופיה של המשפט, פילוסופיה של הביולוגיה, פילוסופיה פמיניסטית, אקזיסטנציאליזם, פרגמטיזם ופילוסופיה קונטיננטלית.

E-mail: nzohar@mail.biu.ac.il

מגמה לפילוסופיה יהודית:

מחשבת חז"ל, מיסטיקה קדומה, מחשבה רבנית, פילוסופיה יהודית בימי הביניים, קבלה, ספרות המוסר והדרוש, פילוסופיה יהודית בעת החדשה מחשבה יהודית אקטואלית.

E-mail: shearya@mail.biu.ac.il

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318421.

ספרות משווה (ספרות העולם)

1. הספרות המערבית מן התרבות הקלאסית (היוונית והלטינית) ועד ימינו
2. חקר ספרויות אירופה בימי הביניים
3. ספרויות אירופה וזיקתן לאמנות הפלסטית
4. ספרות הרנסנס, הבארוק, ועידן הנאורות והרומנטיקה
5. השירה באירופה בסוף המאה התשע-עשרה ובמאה העשרים
6. ספרות איטליה במאה ה-20 וזיקתה לספרות המערבית בארצות אחרות
7. יצירתם של סופרים אירופים במאות התשע-עשרה והעשרים ומורשתם הפואטית והאסתטית
8. חקר השוואתי של הרומן המודרני
9. הדרמה והרומן בגרמניה וזיקתם לספרויות אירופה האחרות
10. ספרות המחותרת במערב אירופה בימי הכיבוש הנאצי
11. חקר השוואתי של הדרמה המודרנית
12. זרמים באסתטיקה
13. חקר התרגום הספרותי

14. יחסי גומלין בין פילוסופיה וספרות. לדוגמא: בתקופה הקלאסית ובתקופה המודרנית, דוגמת פנומנולוגיה וספרות ואקזיסטנציאליזם וספרות.
15. התמחות בין-תחומית (אמנויות שונות וספרות: מוסיקה, קולנוע, במה וכו')
16. הלשון הפיגורטיבית והשפעותיה על המשמעות בשירה ובפרוזה

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 5318281.

E-mail: comlit@mail.biu.ac.il

ערבית

1. היסטוריה של האסלאם (מראשיתו ועד ימינו)
2. תרבות האסלאם
3. ספרות ערבית (קלאסית ומודרנית)
4. ערבית-יהודית (לשון וספרות לענפיהן ולדורותיהן)
5. בלשנות ודקדוק

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 5318374.

E-mail: arabdept@mail.biu.ac.il

אנגלית

ספרות אנגלית ואמריקנית

1. הספרות האנגלית לתקופותיה
2. הספרות האמריקנית לתקופותיה
3. תורת הספרות והביקורת
4. תיאוריה ספרותית
5. שירה ופואטיקה
6. הדרמה האנגלית והאמריקנית לתקופותיה
7. ספרות נשים
8. ספרות יהודית באנגלית
9. גישות יהודיות לספרות ולתיאוריה

10. ספרות ופדגוגיה
11. יחסי גומלין בין האמנות הוויזואלית והספרות האנגלית
12. ספרות המדעים הקוגניטיביים
13. ספרות ודת
14. מודרניזם ופוסטמודרניזם
15. אוטוביוגרפיה

נושאים בבלשנות אנגלית ושפה אנגלית

16. בלשנות שימושית ובלשנות כללית
17. פסיכולינגוויסטיקה ורכישת שפה
18. סוציולינגוויסטיקה
19. לשון אנגלית
20. התפשטות השפה האנגלית והוראתה
21. דו-לשוניות
22. סטיליסטיקה וקשרים בין בלשנות לספרות
23. חקר השיח
24. בלשנות תיאורטית
25. תיאוריית התחביר
26. סמנטיקה פורמלית
27. תיאוריית המורפולוגיה
28. הפרעות בשפה
29. פונולוגיה
30. תיאוריות הפרגמטיקה
31. מחקר בבלשנות קלינית

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318238.
E-mail: Lingusitics, Prof. J. Walters waltej@mail.biu.ac.il.
Literature, Prof. Ellen Spolsky spolske@mail.biu.ac.il

תרבות צרפת

1. חקר השיח החברתי והארגומנטציה בכתיבה העתונאית בצרפת או בטקסטים לא ספרותיים בני זמננו
2. ספרות ואמנות
3. ייצוג דמות היהודי בספרות הצרפתית
4. השואה בספרות בשפה הצרפתית

5. תורות ההומור, האירוניה והגרוטסקה ויישומן בטקסטים ספרותיים ושאינם ספרותיים
6. תרבות קוויבק
7. טקסטים ספרותיים ושאינם ספרותיים בכל התקופות של ספרות צרפת או פראנקופוניה בהיבטים שונים: בלשנות, דעות, אסתטיקה וכו'

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318232.

E-mail: FRENCH.DEPT@mail.biu.ac.il

לימודי מידע

ניהול ידע ומידענות ארגונית

איחזור מידע
ארגון מידע: קטלוג, מיון, מפתוח, בניית תיזאורוסים, טקסונומיות, אונטולוגיות, מטא-דטה
הספריה האלקטרונית
אינפורמטיקה
ניהול תוכן דיגיטלי
ניהול ידע ארגוני
מודיעין עסקי

טכנולוגיות מידע

הווב הסמנטי
הספר האלקטרוני
חקר האינטרנט

מידענות חברתית: תרבות האינטרנט והעצמת הפרט

צרכי והתנהגות מידע
מידע חברתי
מידע רפואי
מידע במערכות חינוך
הוראה מרחוק
אינפואטיקה

מידענות במוסדות תרבות והשכלה

אוריינות מידע
עידוד הקריאה
ספריות קהילתיות
ספריות אקדמיות
ניהול והערכה של מרכזי מידע

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5318351
E-mail: www.is.biu.ac.il

תרגום וחקר התרגום

- גישות פרגמטיות לחקר התרגום
- חקר התרגום הספרותי
- חקר התרגום הלא-ספרותי לסוגיו
- בחינה משווה של דפוסי שיח בשפות הנלמדות (עברית, אנגלית, צרפתית, ערבית, רוסית)
- התהליך התרגומי (תהליכים קוגניטיביים בתרגום בכתב ובעל-פה)
- נורמות של תרגום לעברית במבט היסטורי
- תרגום בכתב ובעל-פה במערכות רשמיות ושלטוניות שונות (בתי-משפט, בתי-חולים וכו')
- תרגום בקהילה
- "איכות" בתרגום מהי?
- תרגום באמצעות מחשב, תרגום בעזרת מחשב, ממשק אדם-מחשב בתרגום
- תרגום ולוקליזציה
- תרגום כתבי הקודש
- כוללים תרגומיים (translational universals) על-סמך שימוש במאגרים ממוחשבים
- היבטים סוציו-בלשניים של התרגום

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5318227
E-mail: shlesm@mail.biu.ac.il

לימודים קלאסיים – מסלול אישי

בלימודים קלאסיים ניתן להתמחות בכל התחומים השייכים ללימוד העולם העתיק היווני והרומאי.

תוכנית הכוללת מספר קורסים וכתובת עבודת דוקטור תותאם באופן אישי לכל מועמד. תלמידים מצטיינים יכולים להרשם למסלול משולב של תואר שני ושלישי.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5318231

E-mail: classica@mail.biu.ac.il

לימודים בין-תחומיים

לימודי פרשנות

מבוא

תורת הפרשנות היא תחום המתייחס למכלול המדעים: מדעי הרוח, החברה, יהדות, משפטים וטבע. בכל התחומים הללו עוסקים בפרשנות של עובדות, טקסטים, תרבויות והתנהגויות אנושיות. במרוצת הזמן פותחו גם תיאוריות המסבירות את הפעילות הפרשנית, תחום זה מוכר כתורת הפרשנות או כהרמנויטיקה.

עד עתה יכול היה הסטודנט להתוודע לתורת הפרשנות רק באמצעות הדיסציפלינה הספציפית שבה למד במידה וניתנו קורסים במחלקתו. בדרך כלל, אם ניתנו קורסים מתחום תורת הפרשנות הם ניתנו מתוך הפרספקטיבה של הדיסציפלינה המסוימת ולא מתוך נקודת המבט הרחבה של התיאוריה ההרמנויטית הכללית. כך למשל הסטודנט לספרות לומד בדרך כלל קורסים מתחום ביקורת הספרות, סטודנט לאנתרופולוגיה נחשף למחקר האתנוגרפי או הטקסטים של התרבויות השונות, וכן הלאה.

ההכרה בהיבט הרחב של התחום באה לידי ביטוי בכך שתיאורטיקנים עכשוויים העוסקים בתורת הפרשנות משתמשים מצד אחד במכלול הרחב של הבנת העולם העולה ממדעי הטבע ומצד שני הבנת העולם מתחום מדעי החברה, כאשר הזנה הדדית זו מתווכת גם דרך המסורות הפילוסופיות. ההרמנויטיקה מטבעה היא אפוא אינטרדיסציפלינרית.

התכנית

המסלול המוצע הוא מסלול לסטודנטים שסיימו את לימודי התואר הראשון בהצטיינות ואשר מגלים יכולת ללימודים רחבי אופקים. יחד עם זאת, המסלול יהיה פתוח גם לסטודנטים מצטיינים שכבר סיימו לימודי תואר שני עם תזה באחת הדיסציפלינות ומבקשים להשתלם בלימודי פרשנות ללא כתיבת תזה נוספת.

המסלול מוצע לתלמידי תואר שני ושלישי (מסלול משולב) בהנחה שלימוד בין-תחומי יהיה משמעותי ואפקטיבי רק לסטודנט שלמד דיסציפלינה אחת או שתיים ביסודיות בלימודי תואר ראשון. השילוב של סטודנטים הבאים למסלול כאשר באמתחתם החשיבה והידע מתחום אחר הוא בסיס חשוב לעצם הפעולה הבין-תחומית.

המודל המוצע יכלול 25 שעות שנתיות של קורסי חובה וקורסי רשות. בנוסף לכך קיימת חובת השתתפות בסמינר מורים ותלמידים. מכסת השעות החריגה משקפת את העובדה שמדובר בלימודים בין-תחומיים המחייבים התפרסות רחבה על קשת נושאים.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מורכבת משלוש יחידות עיקריות:

1. קורסי חובה כלליים

קורסים המתמקדים בהיסטוריה ובתיאוריה הכללית של תורת הפרשנות ופרשנות השיח (5 ש"ש). קורסי החובה כוללים את הקורס העיקרי הקרוי "מבוא לפרשנות". במסגרת קורס זה לומדים הסטודנטים את ההיסטוריה של התיאוריות המציעות הסבר למהות הפעולה הפרשנית, למן המאות השש-עשרה שבע-עשרה ועד לימינו. כמו כן לומדים הסטודנטים בקורס על הבעיות הקלאסיות העומדות ביסודן של התיאוריות הפרשניות ובמרכזן בעיית יחסי קורא-טקסט-כותב. (קורס זה קיים במתכונתו הנדרשת וניתן לסירוגין במחלקות לפילוסופיה, ספרות משווה ומשפטים).

הקורס השני, "פרשנות השיח", מפגיש את הסטודנט עם המדיום העיקרי שדרכו נעשית הפעולה הפרשנית - השפה. במסגרת קורס זה ילמד הסטודנט תיאוריות שונות המנסות לשרטט את המובן של המשמעות של הביטוי הלשוני, את תפקידם של הסימנים הלשוניים, את אופני השיח הלשוניים, השיח הכתוב על מכלול גווניו, השיח המדובר ומובני המשמעות שהם מעצבים.

שני קורסים אלו אמורים ליצור את הבסיס המינימלי וההכרחי להבנת הפנומן של הפרשנות.

- כמו כן, חייב הסטודנט בשני הקורסים הבאים:
- (א) תיאוריות של תרבות: היבטים אנתרופולוגיים וסוציולוגיים.
- (ב) מבוא לתיאוריה בלימודי תרבות.

שני קורסים אלו מניחים את התשתית ההכרחית ללימודים ביקורתיים בתחום התרבות.

2. קורסים העוסקים בפרקטיקה הפרשנית

חטיבה זו כוללת מגוון של קורסים העוסקים בפרשנות המעשית ובתיאוריות של הפרשנות הספציפיות האופייניות לדיסציפלינות השונות (8 ש"ש). במסגרת חטיבה זו יהיה על הסטודנט לבחור שניים מתוך ארבעה אשכולות שבכל אחד מבחר קורסים העומדים לבחירה. האשכולות הם: קבוצת קורסים ממדעי היהדות, החברה, הרוח, הטבע והמשפט.

3. קורסים בין-תחומיים

הקורסים המוצעים עוסקים:

- (א) מפגש של מרצים או מרצה אחד עם אפשרויות של פרשנויות שונות הנובעות מדיסציפלינות שונות על טקסטים, למשל ניתוח טקסט מנקודת מבט יהודית, סוציולוגית, היסטורית, פסיכולוגית או ספרותית.
- (ב) סמינר בנושא של מערכות מידע ופרשנות. כולל הבנת התהליכים של היסק מאינדוקציה מדעית וניתוחים סטטיסטיים. תודגש ההבחנה בין תהליכי ההיסק בלוגיקה ומתמטיקה להיסקים בתחום המדעים האמפיריים.
- (ג) סמינר בנושא של פרשנות במדעים האמפיריים. במסגרת סמינר זה ינתחו בהרחבה התיאוריות של פילוסופיה של המדע המדגישות את ההיבטים הפרשניים בהליכי הכללה ובניתוח הממצאים האמפיריים. כמו כן ינתחו תפקידם של היבטים סוציולוגיים ופסיכולוגיים בהליכי הפרשנות.

(ד) סמינר מורים ותלמידים שבו יפגשו כל הסטודנטים שבמסלול עם צוות המורים העיקרי של המסלול באופן סדיר. במסגרת פגישה זו ירצו הסטודנטים, המורים, או מרצים אורחים על מחקריהם הבין-תחומיים.

סמינריונים

כל סטודנט יהיה חייב בשני סמינריונים, האחד בחטיבה השלישית והאחד מהחטיבה השנייה או השלישית.
כל סטודנט יהיה חייב להשתתף בקולוקויום המחלקתי בכל תקופת לימודיו.
תלמידים שיתקבלו החל מתשס"ח יהיו חייבים בשלושה קורסים במהלך לימודיהם מהם סמינריון אחד.

**לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון 03-5317729.
E-mail: doryso@mail.biu.ac.il**

לימודי מגדר

מבוא

לימודי מגדר מעמידים במרכז הדיון והמחקר את ההווה והחוויה של זהות המגדרית של גברים ונשים ואת סוגיית המגדר (ההבדלים התרבותיים בין המינים). תחום דיון זה מושתת על הכרתו של המחקר העכשווי בכך שקטגוריית המגדר משפיעה על כל תחומי הפעילות החברתית והתרבותית של האדם ומהווה עיקרון המארגן פעילויות אלה.

בבסיס תחום לימודי המגדר עומדת ההבנה כי ה"נשי" וה"גברי" כפי שהם מוכרים ומיוצגים בתרבות ובחברה, אינם תולדה של שוני ביולוגי מהותני, אלא תולדה של מבנים חברתיים, פוליטיים ותרבותיים משתנים, שיש עניין להכירם ולהביןם וכן לעקוב אחרי דרכי השתנותם ואחרי האינטרסים שבבסיסם.

תחום "לימודי המגדר" בודק את הידע שלנו מתוך גישה ביקורתית והוא בין-תחומי ממהותו, כאשר האבחנות המגדריות בתחומים השונים שזורות זו בזו ומשפיעות זו על זו. התחום מתייחס לכל שטחי הקיום האנושי, ומתוך כך למכלול המדעים - מדעי הרוח, החברה, היהדות, הטבע והמשפט. כך, למשל, דיון בעיצוב מגדרי של טקסטים ספרותיים מסתמך על הבנת הפסיכולוגיה של האשה ושל הגבר, ועל ניתוח מקומם השונה בחברות שונות. בדומה לכך, הדיון במקומם השונה של הגבר והאשה במערכת ההלכתית נסמך על הבנת מקומם במערכות משפט אחרות, על מקומם בחברה היהודית, על הכרת מערכת המשפט העברית ועל יחס היהדות אליהם.

התכנית

מטרת התכנית להכשיר סגל אקדמי עתידי ומומחים בתחום המגדר שיתרום לפיתוח המחקר בתחום וגם ישתלב בעשייה החברתית. התכנית לתואר שלישי נועדה לעודד ולהכשיר חוקרים ובעלי מקצוע בתחום המגדר. במרכז התכנית עבודת מחקר עצמאית בעלת תרומה מקורית לתחום.

קהל היעד

התכנית פתוחה לסטודנטים/ות אשר סיימו את התואר השני עם תזה, בציון של לפחות 86.

הקבלה תלויה בהמלצות המנחה לתואר שני, בהערכת וועדת הקבלה של התכנית ובמציאת מנח/ים מתאים/ים.

סטודנט/ית אשר סיים/ה תואר שני עם תזה בתחום אחר, בציון 86 לפחות יהיה מועמד למסלול דוקטורט עם השלמות (להלן). סטודנט/ית אשר סיים/ה תואר שני ללא תזה, בציון 86 לפחות יהיה מועמד/ת למסלול דוקטורט עם השלמות וידרש לכתוב עבודה שוות ערך לתזה.

תכנית הלימודים

מסלול רגיל:

סטודנט המתקבל ללימודי תואר שלישי, יחויב בשנת השלמות של קורסי הליבה של התכנית (ראו להלן) או בחלקם (בהתאם לרקע של הסטודנט/ית). זאת, בנוסף על 6 שעות שנתיות אותן חייב כל דוקטורנט/ית מתוך הקורסים בתכנית או אחרים, לפי דרישת המנחה, נוסף על כתיבת התזה לדוקטורט.

מסלול משולב:

הסטודנט/ית יחויב בחובות השמיעה של התכנית לתואר שני. לאחר סיום חובות הלימודים (בממוצע ציונים 86 בקורסים וציון 90 ומעלה בסמינרים) ועם הכנת הצעת תזה שתאושר כמתאימה לתואר שלישי ייהפך לסטודנט/ית מן המניין לדוקטורט ואז עליו למלא את הדרישות המקובלות לתואר זה.

השלמות:

קורסי הליבה: (8 ש"ש) נועדים ליצור את הבסיס להבנת מהות הדיון המגדרי וחלקו בתחומים העיקריים של הקיום האנושי. הקורסים ברובם סמיסטריאליים ויעסקו בין היתר, בנושאים הבאים: תיאוריות פמניסטיות, סוגיות אפיסטמולוגיות בחקר מגדר ומדעי החברה, ספרות לשון ומגדר, היסטוריה ומגדר, יהדות ומגדר וביולוגיה של הבדלים בין המינים.

ידיעת שפות:

אנגלית לתואר שני או שפה זרה אחרת שתיקבע על-ידי ראש המחלקה.

לימודי יהדות:

על-פי הדרישות הכלליות (ראה פרק המבוא).

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון 03-5318230.

E-mail: cohent5@mail.biu.ac.il

לימודי ניהול ויישוב סכסוכים ומשא ומתן

מבוא:

תורת הניהול ויישוב סכסוכים (כולל מו"מ, גישור, פישור ודיפלומטיה) חוצה ומשלבת תחומי לימוד אקדמיים שונים: מדעי החברה (מדעי המדינה, יחסים בין לאומיים, סוציולוגיה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה, חינוך וכלכלה), מדעי הרוח (היסטוריה, רטוריקה ופילוסופיה), משפטים ואף מנקודת מבט יהודית; לימודי היהדות.

התכנית, שהינה בין דיסיפלינרית, מאפשרת לסטודנטים להתעמק בגישות השונות במו"מ ויישוב סכסוכים, לחקור ולהפעיל את התיאוריות של ניהול ויישוב סכסוכים (תורת המשחקים, גישות חברתיות-פסיכולוגיות, תיאוריות משא ומתן פוליטיות על בסיס אינטרסים, תהליכים משפטיים, וכו') במצבים החוצים תחומים שונים.

התוכנית:

התכנית כוללת הקניית יסודות אקדמיים ומחקריים מקיפים וייחודים, בתחומים הקשורים לסכסוכים הנסבים סביב נושאים שונים, וכן הקניית כלים לניהול ויישוב סכסוכים, כגון מו"מ וגישור. במסגרת זו ירכשו הסטודנטים כלים להתמודדות וטיפול עם המציאות המורכבת בחברה הישראלית היהודית; ריבוי הסכסוכים ברמה האישית, הקהילתית (כולל יחסי דתיים חילוניים), הפוליטית, והסביבתית - במו"מ עם המדינות באזור.

בנוסף, התכנית מאפשרת למשתתפים להתעמק במחקר, ולעבור הכשרה בנושאי משא ומתן וגישור על מנת שיוכלו לתרום ליישוב סכסוכים במשפחות, בקהילות וברמה הלאומית.

תוכנית הלימודים:

הלימודים לקראת תואר שלישי בתכנית מורכבים מ:
5 קורסי ליבה - סה"כ 10 ש"ש שילמדו בשנה הראשונה.

1. **גישות פוליטיות למשא - ומתן ותהליכי יישוב סכסוכים** (2 ש"ש).
בין נושאי הקורס אידיאולוגיה, כוח, אינטרסים, תורת המשחקים, קואליציות, תקשורת- פרופ' ג'ארלד (גרשון) שטיינברג 645-71.
2. **גישות פסיכולוגיות - חברתיות למשא ומתן ולתהליכי יישוב סכסוכים**
(2 ש"ש).
במסגרת אישית וקבוצתית כגון, משפחה, מקום העבודה, שכונה וכדו' - ד"ר רחל בן-ארי 700-27.
3. **תורת הסכסוך והמשפט: היבטים משפטיים ותיאורטיים של העיסוק ביישוב סכסוכים** (2 ש"ש).
הקורס יבחן באופן היסטורי את תפקיד יישוב סכסוכים במשפט וידגים שינויים בתפישת הגישור והשפיטה ויחסם זה לזה על רקע ניתוח תרבותי של היחסים בין תחומים אלה - ד"ר מיכל אלברשטיין 533-99.
4. **ניהול סכסוכים בקהילות יהודיות בראשית העת החדשה** (2 ש"ש).
נושאים בתולדות ישראל ובהסטוריה כללית - פרופ' משה רוסמן 888-20-11.
5. **סמינר בין-תחומי אינטגרטיבי** (2 ש"ש).
קורס במשך שנתיים בהשתתפותם של מספר מהמרצים הקשורים לתוכנית 701-27.
התכנית דורשת מחקר בין-תחומי המשלב ספרות תיאורטית ומעשית מהתחומים הבאים:
(א) מדעי המדינה, דיפלומטיה ויחסים בין-לאומיים
(ב) משפטים
(ג) סוציולוגיה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, חינוך ויחסי עבודה
(ד) היסטוריה, רטוריקה, פילוסופיה ולימודי היהדות
(ה) מחקר על יישום ויעילות של המודלים השונים בכל אחד מהתחומים הרשומים דלעיל.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון 03-5318043

E-mail: pconfl@mail.biu.ac.il

או באתר התוכנית: www.barilan-conflict.com

מדע, טכנולוגיה וחברה

מטרות התוכנית

המדע והטכנולוגיה הנם כוחות רבי עוצמה בעולם המודרני. הם מספקים רבים מהכלים באמצעותם אנו מבינים את עצמנו, ומשמים כנקודת מבט חשובה על העולם החברתי והפיזיקלי בו אנו חיים.

מטרתה של התוכנית למדע טכנולוגיה וחברה, להבין ולהסביר את מקומם של המדעים והטכנולוגיה בחברה ובתרבות בהן הם פועלים. בד בבד, פועלת התוכנית להקנות לסטודנטים, המגיעים מדיסציפלינות שונות, את הכלים הדרושים להתבוננות במדע ובטכנולוגיה בהקשר רחב ככל האפשר, כל זאת תוך הקניית שפה משותפת ושאיפה למצוינות.

הסטודנטים בתוכנית יתמודדו עם הבעיות והאתגרים הפילוסופיים, ההיסטוריים והחברתיים, הקשורים לעבודה המדעית ולהתפתחות הטכנולוגית במגוון רחב של תחומים. הם ידרשו להתמחות בתחום עניין התואם את נטיית לבם וכישוריהם, ובו בזמן לא לוותר על העושר שמציעה ההתבוננות הבין תחומית, ועל האתגר שבפריצת גבולותיהם המסורתיים של גופי הידע.

כאמור, מעצם טבעה, גישת התוכנית הנה בין-תחומית. הלימודים משלבים הקניית ידע ומחקר במדעי הטבע, מדעי החברה ומדעי הרוח, תוך נכונות לוותר על הביטחון שמקנות המחיצות האינטלקטואליות המסורתיות. גישה זו משקפת את המגמה הקיימת בתוך המדעים עצמם, לחצות את הגבולות המוכרים המפרידים בין הדיסציפלינות השונות, בלא לוותר על התובנות והידע שנצברו בכל אחת מהן.

שיתוף הפעולה בין חברי התוכנית, ההטרוגניות האקדמית של חבריה, והנכונות לחלוק בידע ובדעה, מאפשרים ליצור את הרב-שיח המתמשך ההכרחי ללימוד ולמחקר. כך, כל אחד בנפרד ויחדיו כחברה לומדת אחת, ינסו הסטודנטים להתמודד עם הבעיות העומדות בפני המדע והטכנולוגיה מחד, ועם האתגרים שהללו מעמידים בפני החברה בתחילת המאה העשרים ואחת מאידך.

תנאי קבלה

הלימודים המוצעים בתוכנית פתוחים בפני מועמדים בעלי הישגים אקדמיים בולטים. יחד עם זאת, יתקבלו גם מועמדים מבטיחים בעלי רקע חוץ אקדמי עשיר ומגוון. בכל מקרה, ינתן משקל גם לתרומתם הפוטנציאלית של המועמד או המועמדת לסיג ושיח האינטלקטואלי בקרב חברי התוכנית בפרט ובחברה הישראלית בכלל.

המועמדים לתוכנית יעברו ראיון אישי.

מבנה תוכנית הלימודים

ככלל, מותאמת תוכנית הלימודים לרקע האקדמי של כל סטודנט וסטודנטית ולדרישות המחקר המסויים שהוא או היא עומדים לערוך. הלימודים כוללים 8 ש"ש של לימודים בקורסי ליבה ועוד 12 ש"ש של קורסי בחירה וסמינריונים מתקדמים. דרישות אלה לא יחולו על מי שסיים לימודי תואר מוסמך בתחום. בנוסף, חלות על הסטודנטים בתוכנית שאר החובות האקדמיות הנהוגות באוניברסיטת בר-אילן, לרבות ידיעת השפה האנגלית ולימודי יהדות.

מועמד או מועמדת יכולים ללמוד בתוכנית, באחד מהמסלולים הבאים:

לימודים לתואר שלישי (Ph. D.) במסלול המשולב

סטודנטים שהחלו את לימודיהם בתוכנית במסלול הלימודים לתואר מוסמך (M.A.), ועומדים בתנאים המתאימים כפי שהם מפורטים בתקנון, יוכלו להשלים את התואר השלישי במסגרת המסלול המשולב. חובות הלימודים של תלמידי המסלול המשולב זהות לאלה של תלמידי תואר שני בתוכנית. עם זאת, סטודנטים במסלול המשולב אינם נדרשים להגיש עבודת מחקר כשאר תלמידי המוסמך, ובמקום זאת הם מתבקשים להגיש הצעת מחקר בה תוצג תוכנית מחקר מפורטת לעבודת הדוקטור.

לימודים לתואר שלישי (Ph. D.) במסלול רגיל

הלימודים במסלול זה כוללים מילוי החובות בקורסים בהיקף של 20 ש"ש (בכלל זה כתיבת שתי עבודות סמינריוניות) וכתיבת עבודת הדוקטור.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון 5317239 - 03

E-mail: efron@mail.biu.ac.il

הפקולטה למדעי החברה

פסיכולוגיה

פסיכולוגיה קלינית

אימפולסיביות וקבלת החלטות, אלימות, אמפתיה, בחינת תהליכי טיפול והערכת השינויים המתרחשים בטיפול, בני הדור השני והשלישי לשואה, בעיות פוריות, בעיות קשב וריכוז, גירושין, דיספונקציות מיניות, דפוסי התקשרות אצל ילדים ומבוגרים, הבדלים אישיותיים בהפעלת קשב במצבים רגשיים, הבנת כוונות בתקשורת, היבטים קוגניטיביים ורגשיים של דיכאון והפרעות חרדה, הערכת אישיות נורמלית ואבנורמלית באמצעות מבחנים השלכתיים, הפרעות אכילה, הפרעות הקשת האוטיסטית (אוטיזם, אספרגר, PDD): התפתחות מאפיינים קוגניטיביים ורגשיים, אבחון והתערבות, השפעת אירועי חיים על התפתחות פסיכופתולוגיה, השפעת מצבי לחץ, התאבדות/אובדנות, התמודדות עם מצבי לחץ, התפתחות במעגל החיים ושלבי מעבר, התפתחות כישורי בקרה עצמית, התפתחות של קשרים בינאישיים, ויסות עצמי, ויסות רגשי, זהות המושג עצמי (בהתמודדות עם חולי ובריאות), זיהוי רגשות, חקר החוויה הקשורה בקשרים בינאישיים, חקר נרטיבות אישיות, חרדה חברתית – פסיכופתולוגיה וטיפול, חרדה, דיכאון וטראומה אימהית והתפתחות ילדים, חרדה, דיכאון ופוסט-טראומה אצל ילדים, טיפול קוגניטיבי של דיכאון וחרדה, טראומה, טראומה – PTSD, תהליכי התמודדות, חוסן, צמיחה ומשמעות בעקבות הטראומה, טראומה במבוגרים ומתבגרים, יחסים רומנטיים אצל מתבגרים, כאב וסבל נפשי, כאב ועונג, מנגנוני התערבות טיפולית, נירוביולוגיה של אהבה, סיפורי חיים, פסיכולוגיה רפואית, פסיכופרמקולוגיה, קשר הורה-ילד וקשרים בתוך המשפחה, תהליכי התבגרות: נורמה ופתולוגיה, תהליכים תת-הכרתיים, תיאוריית ניהול האימה.

פסיכולוגיה קלינית ילדים

פסיכופתולוגיה של ילדים ונוער, אובדנות, אלימות, הפרעות אכילה, נירופסיכולוגיה התפתחותית, כישורי בקרה עצמית, אמפולסיביות וקבלת החלטות, ויסות עצמי, ילדים בסיכון התפתחותי, ליקויי למידה, בעיות קשב וריכוז, הפרעות אוטיסטיות: אבחון והתערבות, זיהוי רגשות, תאוריית "MIND", התפתחות שפה והמשגה בגיל הרך, קטגוריזציה, הבנת כוונות בתקשורת, תפקוד משפחתי והורי, יחסי הורים ילדים, זוגיות, נישואים, גירושין, אימוץ, ילדים בסיכון, תהליכי ויסות רגשי אצל ילדים, קשר הורה ילד וקשרים בתוך המשפחה, חרדה, דיכאון ופוסט טראומה אצל ילדים, נירוביולוגיה של אהבה, תהליכים טיפוליים בילדות, פסיכופתולוגיה הורית והתפתחות ילדים.

פסיכולוגיה שיקומית

פסיכוקרדיולוגיה, התמודדות עם נכות, עמדות כלפי נכויות, שיקום פסיכיאטרי, פסיכואונקולוגיה, איכות חיים, התערבויות פסיכו-חברתיות, פסיכולוגיה וספורט, תהליכי זיכרון ואמנזיה בקרב פגועי ראש, זקנים וילדים, רכישת מיומנויות, היבטים נירופסיכולוגיים של תפקודי קשב וזיכרון, פגיעות ראש בילדים, CP הידרוצפלוס, שיקום פסיכיאטרי, תובנה למחלות נפש קשות, התערבויות בשיקום פסיכיאטרי המבוססות על ממצאים, אמפתיה ומטה קוגניציה בהקשר למחלות נפש ופגיעות ראש, התמודדות דתית עם מחלת נפש, עמדות כלפי אנשים עם מחלות נפש, איכות חיים ככלי מדידה של אפקטיביות שיקומית, נרטיבים של מחלת נפש, חקר המערכת הרגשית, אינטראקציות זוגיות, מדדים פיסיוולוגיים והתנהגותיים, תיאוריית ניהול האימה, תגובות רגשיות כלפי אנשים עם נכויות.

פסיכולוגיה חברתית-ארגונית

סטריאוטיפים ודעות קדומות, העצמי החברתי, יחסים בין קבוצתיים, קוגניציה חברתית, פסיכולוגיה חברתית בחינוך: מוטיבציה ותפיסה עצמית, התפתחות קוגניטיבית, אינטראקציה וקוגניציה, תפיסות ואמונות של מורים, קונפליקטים, מו"מ וגישור, אישיות נורמלית ואבנורמלית באמצעות מבחנים השלכתיים, אימפולסיביות

וקבלת החלטות, אינטליגנציה רגשית, השפעת אירועי חיים על התפתחות פסיכופתולוגיה, התפתחות של קשרים בין-אישיים, קבלת החלטות – Escalation of commitment, sunk-cost, תהליכי שינוי והתנגדות לשינוי בארגונים, הערכת ביצוע והערכת עובדים, מבחנים ממוחשבים, הפסיכולוגיה של הכסף: הטיות קוגניטיביות, עמדות זהות והזדהות (דת אידיאולוגיה ופוליטיקה), בעיות פוריות, השפעת מצבי לחץ, נסיגה (תחלופה, איחורים, העדרות), מבחנים ומדידה, עוצמה חברתית, יישומי Meta Analysis ו-Lisrel. התנדבות אל מול עבודה: משמעויות של מפגש ארגוני בין עובדים ומתנדבים, חוזה פסיכולוגי של מתנדבים בהשוואה לעובדים. חוזי העסקה (זמני/קבוע, מלא/חלקי) והשפעתם על עובדים וארגונים, חוזה פסיכולוגי ומקומו בקשר שבין חוזי העסקה לבין עמדות, רגשות ומדדי רווחה ובריאות בעבודה. מנהיגות ומונהגות בארגונים, (מנהיגות וחזון, מנהיגות ורגשות, מנהיגות ותיאוריות של מוטיבציה, מנהיגות קרובה ורחוקה), זהויות והזדהויות בארגונים, מיגדר בארגונים, מנהיגות של נשים. יחסי חונכות וחניכה, כח והשפעה חברתית ובינאישית, יחסים בין קבוצות, שיטות מחקר איכותניות (היבטים מתודולוגיים).

פסיכולוגיה מחקרית

מיניות וזוגיות, המערכת ההתנהגותית המינית, פסיכולוגיה אבולוציונית, הבדלי מגדר במיניות, דיספונקציות מיניות, מודלי עבודה מיניים, נרטיבות מיניות, אלקטרופיזיולוגיה קוגניטיבית: שימוש ב-EEG ו-ERP על מנת ללמוד את עיבוד תהליכי המידע במוח. מחקר בתחומים: תהליכים שפתיים נמוכים וגבוהים, הבדלים המיספריים במוטיבציה ובתפיסה, מנגנוני קשר לגירויים חדשים, יוצאי דופן או רגשיים, הבדלים אישיותיים בהפעלת קשב במצבים רגשיים, התפתחות של מנגנוני הקשב, זכרון לכוונות עתידיות. מחקר במודלי בעלי חיים להשמנה, דיכאון וחרדה: השפעות תורשה וסביבה במבט התפתחותי. התפתחות מוקדמת של מנגנוני ויסות- של אכילה ושובע, חרדה ורגיעה, קשב ואימפולסיביות: בדיקת השפעת מערכות פיזיולוגיות באמצעות מודלי בעלי חיים (חולדות).

תיווך נירוכימי והורמונלי של גורמי סיכון ושל השפעות סביבתיות ממתנות (למשל העשרה, תזונה, התעמלות) על ההתפתחות. שינה והפרעות שינה, תזונה והתנהגות (השמנה), מצבי דחק ומערכת החיסון, ילדים היפראקטיביים, בסיס ביולוגי ל-OCD, עיבוד אורתוגרפי של שפה, עיבוד מרחבי בשתי המיספירות, Transcranial magnetic stimulation (TMS), הטרמה תפיסתית, תפיסת זמן ומספרים, דפוסי התקשרות אצל ילדים ומבוגרים, התפתחות של קשרים בין-אישיים, חקר החוויה הקשורה בקשרים בין-אישיים, חקר של נרטיבות אישיות, מוח ושפה, עיבוד מוחי של שפה מטפורית ושל אנלוגיות באוכלוסיות תקינות וקליניות, תהליכים קוגניטיביים ומוחיים המעורבים בלמידת שפות זרות, תהליכי שליפת מילים אצל נבדקים לקויי שפה וקריאה, תהליכים קוגניטיביים ומוחיים המעורבים ביצירתיות, פסיכולוגיה פיזיולוגית נויורולוגית, נוירו-פסיכולוגיה, פסיכו-נוירולוגיה חיסונית, פסיכופרמקולוגיה, תזונה והתנהגות, כאב ועונג, Aging ו Anti-Aging, רפואה אלטרנטיבית והיפנוזה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318540.

כתובת האתר: <http://www.biu.ac.il/soc/ps>

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

חברה ותרבות: התמחות בחברה ותרבות מתמקדת בסוציולוגיה כתחום מדעי-עיוני מחקרי, והיא מיועדת לסטודנטים המעוניינים בחקר חברות אנושיות בכלל, והחברה הישראלית בפרט. הנושאים הנלמדים בהתמחות הם, לדוגמא, מוסדות החברה האזרחית; אי שוויון וריבוד חברתי; דפוסי שליטה וקונפליקט; זהויות קולקטיביות; זיכרון קולקטיבי; מגדר; אתניות; דת; וקהילות דתיות; תנועות חברתיות ומחאה;

ורגשות וביצוע (performance). נושאים אלה מאפשרים לבחון באופן מעמיק את היחס בין היחיד הפועל לבין המבנה החברתי, על ידי ניתוח יחסי הגומלין ההדוקים בין רמת המיקרו של היחיד (זהות, פרקטיקות, מיקום חברתי) לבין רמת המקרו של החברה, הקהילה והמדינה. המגמה מציעה רקע תיאורטי וכלי מחקר למעוניינים בניתוח, חשיבה ביקורתית, והתמודדות עם הבעיות החברתיות הבוערות של זמננו, ומעוניינת לטפח סטודנטים מצטיינים המחפשים אתגר אינטלקטואלי.

סוציולוגיה ארגונית : הלימודים במגמה מיועדים להקנות לסטודנטים יכולת לחקור, לנתח ולהבין תופעות חברתיות הקשורות בארגונים ועבודה. המגמה משלבת גישה מחקרית עם אוריינטציה יישומית, ומטרתה להעניק הן תשתית תיאורטית ואינטלקטואלית הקשורה בתחומי התמחותה, והן מיומנות וכלים מעשיים הנוגעים לאבחון ושינוי ארגוני, ניהול משאבי אנוש ופיתוח ארגונים בהקשרים משתנים וגלובליים. רבים מבוגרי המגמה השתלבו במשרות בכירות בתפקידים של יעוץ ארגוני, ניהול משאבי אנוש ומחקר שימושי ואקדמי.

פסיכולוגיה חברתית : המגמה משלבת בין פרספקטיבה סוציולוגית ופסיכולוגית, לדיון בסוגיות חברתיות ברמת המיקרו כגון: יחסים בין קבוצות, זוגיות, רגשות, אבהות, יחוס, סטרייטיפים, זהות והתנהגות אלימה. התלמידים במגמה רוכשים ידע עיוני ואפשרות למעורבות מחקרית בתחומים אלה.

סוציולוגיה של הבריאות : המגמה עוסקת בקשרים שבין חברה ותרבות, התנהגות, ובריאות וחולי. תחומי המחקר כוללים יחסים בין חולים לרופאים, אקטביזם, חוויות חולי, בריאות נשים, אינטרנט ובריאות וכד'.

אנתרופולוגיה : האנתרופולוגיה דנה בכל התחומים בהם התרבות משפיעה על הפרט והחברה, מתוכם יש התעניינות בתחומים הבאים: אנתרופולוגיה רפואית, אתנופסיכיאטריה, אנתרופולוגיה של הדת, אתנוגרפיה של קהילות קטנות והמצאת מסורת.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318378.

E-mail: www.biu.ac.il/soc/so

כלכלה

1. תיאוריה כלכלית
2. כלכלת ישראל
3. מימון ציבורי
4. מסחר בינלאומי
5. כלכלת עבודה והון אנושי
6. בחירה חברתית
7. כלכלת הפירמה וארגון תעשייתי
8. כלכלת פיתוח וצמיחה כלכלית
9. כלכלה השוואתית
10. היסטוריה כלכלית
11. מדיניות מוניטרית
12. שוקי הון
13. תורת הצרכן
14. מדיניות מקרו כלכלית
15. קבלת החלטות
16. מימון ובנקאות
17. תורת המשחקים
18. כלכלה אורבנית
19. ביטוח
20. ספורטומטריקה
21. כלכלה פוליטית
22. כלכלה מדינית
23. כלכלה בינלאומית
24. כלכלה ניסויית

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5318346
E-mail: weissa1@mail.biu.ac.il

בית-ספר למינהל עסקים

מערכות מידע

1. תקשורת מתווכת מחשב
2. לימוד ארגוני וניהול ידע
3. מסחר אלקטרוני
4. סוכני תוכנה אינטליגנטים
5. למידה מתוקשבת
6. ניתוח ועיצוב מערכות מידע
7. ניהול פרויקטי תוכנה
8. כריית מידע
9. semantic web
10. מערכות איכסון
11. ניהול דרישות
12. הערכת מאמץ פיתוח
13. ניהול בדיקות
14. הנדסת אבטחת איכות תכנה
15. אבטחת מידע
16. הנדסת תכנה בגישת שירותי (SOA)
17. מידול מערכות

שיווק

1. אסטרטגיות פרסום וקידום מכירות.
2. שיווק השירות
3. המחרת מוצרים ושרותים
4. חיזוי, תכנון פיתוח מוצרים חדשים
5. אסטרטגיות שיווק תחרותי

מימון

1. השקעות בניירות ערך
2. תמחור ניירות ערך
3. יעילות שוק ההון
4. מימון החברה
5. פיקוח ובקרת חברות
6. השליטה בחברה וניהול החברה

ניהול והתנהגות ארגונית

1. אסטרטגיית חברות בהערכת תפקוד במהלך שינויים
2. יחסים אתיים והתנהגות עובדים כלפי חברים לעבודה, מנהלים ולקוחות
3. השקעת חברות ב"הון אנושי" ותחלופת עובדים
4. חיפוש עבודה בתעשיית ההיי-טק
5. השפעת שוק העבודה על עמדות והתנהגויות בארגון
(א) מערכות תיגמול: שכר, בונוסים, אופציות וכו'
(ב) אפליה בארגונים ובשוק העבודה
6. אסטרטגיית פיצוי וגמול לגיוס עובדים באיכות גבוהה
7. ניהול משאבי אנוש - השוואה בין-לאומית
8. פיתוח ארגוני והעצמת עובדים - השוואה בין-לאומית
9. יחסי עבודה - השוואה בין-לאומית
10. ניהול משאבי אנוש בחברות רב-לאומיות
11. אסטרטגיות בניהול משאבי אנוש
12. ערכי עבודה, ערכים ארגוניים והתנהגות בעבודה
13. תרבות ארגונית
14. מוטיבציה בעבודה, הנעה להישג וביצוע
15. שיתוף עובדים בקבלת החלטות
16. מנהיגות וניהול צוות
17. הנהגת שינויים וחידושים בארגון
18. יזמות: נשים וגברים, יזם ומנהל
19. יזמות פנים ויזמות חוץ
20. תהליכי חשיבה והחלטה ניהוליים לשיפור והערכת ביצוע

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318838.
E-mail: machny@mail.biu.ac.il

מדעי המדינה

1. מחשבה מדינית
2. יחסים בין-לאומיים
3. מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית
4. פוליטיקה השוואתית
5. עיתונאות ותקשורת ציבורית
6. צבא, אסטרטגיה וביטחון לאומי
7. לימודים אזוריים:
- (א) אירופה, האיחוד האירופי
- (ב) ארצות הברית
- (ג) מזרח תיכון
8. פוליטיקה בישראל
9. מחשבה מדינית ביהדות
10. מחשבה וארגון מדיניים ביהדות

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318277.
E-mail: wilzis@mail.biu.ac.il

ביה"ס לעבודה סוציאלית

1. **בעיות חברה ורווחה**
עוני, אתניות, התערבות במשבר, יישוב סכסוכים, הגירה, עלייה וקליטה, סטייה חברתית, קבוצות מודרות, מיעוטים, המגזר החרדי, אלימות, רב תרבותיות.
2. **רווחת המשפחה**
משפחות צעירות, משפחות של ילדים עם צרכים מיוחדים, משפחה חד-הורית, אלימות במשפחה, ילדים בסיכון, משפחות כפולות קריירה, הקשר הבינדורי במשפחה, מין ומיניות, תהליכים משפחתיים.
3. **הגיל הרך, ילדים ונוער**
אבחון ילדים, זכויות קטינים, עקרון טובת הילד

4. קשישים

5. בריאות ובריאות הנפש

חקר שירותי הבריאות: בריאות הנפש, שיקום, נכות התפתחותית, מדיניות בריאות, מדיניות בשיקום, שיקום פסיכיאטרי, אובדן, מחלות כרוניות ונכות גופנית, גורמים פסיכו-חברתיים בבריאות וחולי, משפחת החולה, בריאות האישה, הגירה ובריאות, היענות לטיפול רפואי, ילדים ונוער במסגרות בריאות הנפש, תפקיד העובד הסוציאלי בשירותי הבריאות, התמודדות עם מצבי משבר ומעברי חיים, התמודדות עם אירועים טראומטיים.

6. טיפול ושיטות התערבות

תיאוריות קליניות, דו-שיח טיפולי, יחסי אובייקט ופסיכואנליזה, פסיכופתולוגיה, תלות שדה ועצמאות, פיתוח מודלים של התערבות בעבודה סוציאלית, טיפול קבוצתי.

7. מינהל וקהילה

מנהיגות והתנדבות, ארגונים וולנטריים, שיתוף לקוחות, פיתוח קהילתי, תכנון קהילתי, מדיניות סוציאלית, הפעלה וחידושים במתן שירותים, העצמה, אפקטיביות, מודלים לפיתוח ארגונים, צדק חברתי, קידום חקיקה, עסקים – קהילה.

8. הדרכה

יחסי מדריך-מודרך, אפקטיביות בהדרכה, יחסים מקבילים בהדרכה, הוראת העבודה הסוציאלית, פרקטיקה בעבודה סוציאלית.

9. מגדר

בעבודה, במשפחה ואסטרטגיות התמודדות עם לחצי עבודה-משפחה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5317736.

E-mail: porati1@mail.biu.ac.il

ביה"ס לחינוך

1. מחשבת החינוך, תולדות החינוך וחינוך משווה
2. תכנון לימודים, הוראה והוראת המדעים
3. חינוך יהודי בישראל ובתפוצות
4. מדיניות ומינהל החינוך
5. חינוך חברתי, קהילתי ובלתי פורמלי
6. חינוך מיוחד
7. ייעוץ חינוכי
8. התפתחות הילד בגיל הרך
9. תקשורת וטכנולוגיה בחינוך
10. פסיכולוגיה קוגניטיבית וחינוכית

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5317650.

E-mail: zamirb@mail.biu.ac.il

קרימינולוגיה

1. אלימות ותוקפנות
2. סטייה חברתית
3. שיפוט מוסרי
4. מדידת עבריינות
5. עדות ראייה : בעיות של זיהוי ושל זיכרון
6. טרור
7. התמכרויות
8. עבריינות נוער
9. שיקום ומניעה
10. נשים ופשעה
11. אישיות ועבריינות
12. אלימות בבתי-ספר
13. אימפולסיביות וחיפוש ריגושים
14. קורבנות וקורבניות (ויקטמולוגיה)
15. לגיטימציה ודליגיטימציה של סטייה
16. היבטים התפתחותיים של עבריינות וסטייה
17. אמינות וגילוי שקר
18. תרבות ועבריינות
19. היבטים פסיכולוגיים על עבריינות
20. פשיעה וסטייה חברתית
21. אלימות במשפחה
22. ייצוג פשיעה וסטייה באמצעי תקשורת
23. פסיכולוגיה של החקירה
24. קשרים בין פשיעה, חוק ופוליטיקה
25. התנהגויות סיכון וחיפוש ריגושים
26. היבטים פסיכוסוציאליים של מניעה (התנהגויות בסיכון, בדגש על התמכרויות)
27. פסיכוביולוגיה של פסיכופתולוגיה (קשרי הגומלין בין מערכות פיזיולוגיות לפסיכופתולוגיה וסטייה חברתית)
28. פסיכופרמקולוגיה, בדגש על התמכויות (לסמים, הימורים, יחסי תלות, עבודה, מין, מזון, אלימות, נטילת סיכון)
29. צדק מאחז
30. התנהגויות מסתכנות
31. אלימות
32. עבריינות בהקשרים היברנטיים (בעיקר אינטרנט)
33. אמצעי תקשורת המונים וסטייה
34. אינטראקציה בין דת וסטייה

35. בתי-סוהר, אסירים ושיקום אסירים

36. ענישת עבריינים

37 אלימות ומוסיקה- תרפיה במוסיקה.

**לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318241.
E-mail: criminology.dept@mail.biu.ac.il**

גאוגרפיה וסביבה

גאוגרפיה אנושית

גאוגרפיה כפרית, גאוגרפיה היסטורית, גאוגרפיה פוליטית, גאוגרפיה כלכלית, גאוגרפיה תרבותית, גאוגרפיה של רווחה ופיתוח תיירות, תכנון, שימור

גאוגרפיה פיזית

קלימטולוגיה, גאומורפולוגיה וקרקעות, אקולוגיה של הצומח, אקולוגיה של הנוף, אוקינוגרפיה, גאולוגיה.

מחקרים רב-תחומיים בגאוגרפיה

לימודי הסביבה, דינמיקה מרחבית, מדעי האזור, חישה מרחוק, מערכות מידע גאוגרפיות, אדם והסובב, גאוגרפיה של ארץ ישראל.

**לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318341.
E-mail: geogdept@mail.biu.ac.il**

הפקולטה למשפטים

1. משפט עברי
2. משפט חוקתי
3. משפט פלילי
4. משפט מסחרי ודיני תאגיד
5. משפט אזרחי
6. דיני משפחה
7. דיני ראיות
8. דיני מסים
9. דיני עבודה
10. משפט ציבורי
11. משפט בין-לאומי
12. יישוב סכסוכים
13. ניתוח כלכלי של המשפט

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות אל ד"ר רות הלפרין-קדרי בפקולטה
לטלפון 03-5317099.
E-mail: halper@mail.biu.ac.il

הפקולטה למדעי החיים ע"ש מינה ואבררד גודמן

שטחי מחקר

- אימונולוגיה משווה, מניפולציות כרומוזמליות בדגי אמנון, יצירת דגי אמנון טראנסגניים.
- ביולוגיה חישובית העוסקת באינטראקציה בנושאים שונים בין מערכות ביולוגיות ותהליכים חישוביים, בחלבונים ומולקולות RNA.
- פיזיולוגיה סביבתית של בעלי-החיים מאזור גאות ושפל בימים טרופיים, ביולוגיה כללית של בלוטי-ים, יחסי סימביוזה בשוניית אלמוגים.
- ביופילם בחיידקים תפקיד ביולוגיה ומניעת יצירתם, והקשר לעמידות לאנטיביוטיקה.
- מנגנונים מולקולריים המבקרים לימופוציטים מסוג T והתגובה החיסונית.
- חקר ותפקוד האנזים Protein Kinase C בבקרה התמינות ואפופטוזיס במח.
- ביולוגיה של תאי זרע ביונקים
- ביוכימיה של תהליך ההפריה ביונקים
- אקופיזיולוגיה של אצות, מעגלי חנקן ופחמן במערכות מימיות.
- ביולוגיה ושימוש ביוטכנולוגי בתאי גזע
- פקטור שעתוק E2F ובקרה על שגשוג תאים ובסרטן.
- מעורבות מערכות אנטיאוקסידטיביות, מעורבות חימצון שומנים, מטבוליזם פראוקסידטיבי אנזימתי של חומצות שומניות רב-בלתי רוויות.

- פוטואקלימציה של המנגנון הפוטוסינטטי באצות, אקופיסיולוגיה ופוטוביולוגיה של אלמוגים במפרץ אילת.
- זיהוי ואיפיון גנים המתבטאים במהלך יצירת תאי המין ביונקים.
- מנגנונים דינמיים של מבנה ופעילות אנזימים ע"י שימוש בשיטות ספקטרוסקופיות מגוונות.
- מסלולי העברת אותות תאיים בהתפתחות בדרוזיפליה.
- בסיס העצבי של התנהגות בארנבות –ים.
- האנזים PKC בהעברת אותות בעור ומעורבותם בפתלוגיה של רפוי פצע בסרטן וסוכרת.
- איפיון פרמקולוגי של תהליכים פיזיולוגיים ופתופיזיולוגיים במחלות נוירודגנרטביות
- בסיס מולקולרי של ההזדקנות ומעורבות חלבוני דאציטלזות בקביעת אורך חיים
- חיסון צמחים כנגד מחלות, עמידות צמחים למחלות והדברה כימית של גורמי מחלה בצמחים.
- בוטניקה ארכיאולוגית
- NMR של חלבונים שיטות נסיוניות ותאורטיות
- בקרה מולקולרית של התפתחות עוברים ביונקים.
- הביואנרגטיקה של מערכות פיזיולוגיות שונות והקשר שבין פעילות זו למצבים פתולוגיים שונים.
- תהליכים המבוקרים ע"י RNA : Splicing, non-cooling RNA, מנגנוני השתקת גנים באמצעות RNAi ושימושם הביוטכנולוגיים למלחמה במחלות זהומיות.
- טיפול פוטודינמי של גדולים ממאירים, חיידקים ווירוסים באמצעות פורפירינים והקרנת אור

- פתוח מודלים מתמטיים כולל סימולציית מחשב להבנת תהליכים במערכת האימונית
- מודלים מתמטיים של תהליכים ביולוגיים בוירוסים ומחלות זיהומיות ואוטואימוניות
- הרג חיידקים באמצעות חומרים מושפעלים באור וחלבוני חריר בחיידקים
- תפקיד הביולוגי של טירוזין קינאז בתאי סרטן וזרע
- מנגנוני העברת אותות במחלות סרטן הערמונית וסכרת
- תפקיד ופונקציה של תעלות יוניות
- שונית האלמוגים באילת-עמידות לשינויים סביבתיים
- דלועים עם עמידות למחלות ומזיקים מסוג וירוסים ופטירות
- שיטות אלקטרופזיולוגיות למחקר תעלות יוניות : גישה נסיונית וחישובית
- תפקיד חלבונים היסטוניים בבקרת השעתוק
- הידרונמיקה גיאופיזית : מודלים מתמטיים
- בקרת טרנספורטרים בצמח
- ללמוד דינמיקה ובקרה של RNA וחלבונים בגרעין
- מוות מתוכנן של תאים (Apoptosis)
- חקר הסתגלות של מיקרואוגנים לתאי עקה
- דינמיקה של אוכלוסיות חיידקים, פטריות חד תאיים, בקרקע ומארג המזון במערכות יבשתיות

- ביולוגיה של תאי לב במצבים פיזיולוגיים ופתולוגיים
- חומרים אימונומודילטורים כטיפול במחלות סרטניות, זיהומיות ואוטואימוניות
- הנגיף ההומני הרפס במחלות קאפושי סרקומה, הבטים קליניים ומולקולריים

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318209.
E-mail: goldra@mail.biu.ac.il

הפקולטה למדעים מדויקים

כימיה

- 1. כימיה אורגנית:** סינתזה אורגנית, כימיה אורגנית-פיסיקלית, סינתזה של חומרי טבע, תגובות אורגנומתכותיות, פוטוכימיה, קינטיקה של תגובות אורגניות, תרכובות גפרית, תרכובות זרחן, תרכובות טלור, תרכובות ברום, ספקטרומטרית תמ"ג ומסו"ת, אלנים, סטריוכימיה, תגובות אלקטרוציקליות, תרכובות הטרופיקליות, תגובות חמצן סינגלטי וסופראוקסיד יון רדיקל. צבירה והמרה של אנרגיה – סוללות חשמליות נטענות מתקדמות (ליתיום, ליתיום יון, מגנזיום), קבלי על, תאים פוטו-וולטאים.
- 2. כימיה פיסיקלית:** דינמיקה מולקולרית, קינטיקה של תגובות גזיות, רפואה באמצעות לייזרים, ספקטרוסקופיה, פוטו-דיסוציאציה, דיכרואיסם מעגלי, אלקטרוכימיה בסיסית ושימושית, כימיה פיסיקלית אי-אורגנית.
- 3. כימיה תיאורטית וחישובית:** כימיה קוונטית, מבנה אלקטרוני, אורביטלים מולקולריים, תורת, תהליכים רב-פוטוניים, לייזרים, אינטראקציות של חומר עם קרינה, דינמיקה של ריאקציות, העברת אנרגיה תוך מולקולרית, קירובים סמי-קלאסיים בדינמיקה מולקולרית.
- 4. כימיה תרופתית וביואורגנית:** חומרים אנטיסרטניים, חומרים אנטיביוטיים, חומרים נגד מחלת אלצהיימר, חומרים אדרנרגים וכולונרגים, סטרואידים, אינהביטורים של אנזימים, אינטראקציות של ליגנד-רצפטור, חומרים של אנטיסוכרתיים, אנזימים מקובעים, מערכות להולכת תרופות, מנגנונים אנזימטיים.
- 5. מדע חומרים, פולימרים וננו-טכנולוגיה:** שכבות דקות, ננוספירות פונקציונליות, מערכות פילמור הטרופיות, כימיית פני שטח, פולימרים ביופעילים, סונוכימיה, ננוחלקיקים, חומרים מרוכבים ממתכות ופולימרים, כימיה של מצב מוצק וקריסטלוגרפיה.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318309/10.

ולאתר המחלקה: E-mail: www.ch.biu.ac.il

פיסיקה

א. פיסיקת מצב מעובה

- (1) תכונות חשמליות ומגנטיות של מתכות וסגסוגות (ת+ג)
- (2) מערכות מזוסקופיות ומערכות בעלי מימדיות נמוכה (ת+ג)
- (3) חקר מבנה מוצקים, פני נוזלים ושכבות חד-מולקולריות בקרני X, ספקטרוסקופית X (ג)
- (4) תכונות מגנטיות ותכונות הובלה של מוליכי-על (ת+ג)
- (5) מתכות מגנטיות עם אינטראקציות אלקטרוניות חזקות (ת+ג)
- (6) פיסיקה של מוליכים למחצה (ג)

ב. אופטיקה וספקטרוסקופיה

- (1) פוטופיסיקה וספקטרוסקופיה מולקולרית. פיסיקה רפואית (ג)
- (2) אינטראקציה של אור עם רקמות, קינטיקה של ראקציות כימיות (ת)
- (3) אופטיקה לא לינארית ואופטיקה של מערכות לא מסודרות (ג)
- (4) התפשטות גלים במערכות לא-מסודרות (ת)
- (5) פיסיקת לייזרים ואופטיקה לא לינארית (ג)

ג. מכניקה סטטיסטית וקוונטית

- (1) כאוס המילטוני קלאסי וכאוס קוונטי (ת)
- (2) מכניקה סטטיסטית ופרקטלים ושימושיהם בבילוגיה וברפואה (ת)
- (3) דינמיקה של מערכות מורכבות (ת)
- (4) רשתות נוירונים ואלגוריתמי למידה (ת)
- (5) פיסיקה סטטיסטית של מערכות שאינן בשיווי משקל (ת)
- (6) מכניקה סטטיסטית של פולימרים ונוזלים מורכבים (ת)
- (7) פיסיקה חישובית וסימולציונית (ת)

ד. פיסיקה רפואית וביופיסיקה

- (1) ביופיסיקה של ממברנות (ג)
- (2) פלואורסצנסייה כשיטה לאבחון ממאירות (ג)
- (3) דיאגנוסטיקה מוקדמת של מחלות סרטן (ג)
- (4) מודלים של דנ"א וביו-פולימרים (ת)
- (5) הדמייה אופטית של ארגון של כרומוזומים בגרעין התא (ג)
- (6) אינטראקציה של מולקולת דנ"א בודדת עם חלבונים (ג)

ה. גיאופיסיקה

(1) הידרודינמיקה גיאופיסית (ת)

(ת) - מחקר תאורטי

(ג) - מחקר ניסויי

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5318433/4

או באתר האינטרנט: <http://www.ph.biu.ac.il>

E-mail: rotberr2@mail.biu.ac.il

מתמטיקה

1. **אלגברה:** תורת החוגים והאלגבראות, קטגוריות, חבורות, אלגברה חישובית, תורת ההצגות, אלגברות לי, אלגברה קומבינטורית.
2. **אנליזה:** אנליזה הרמונית, אנליזה פונקציונלית, תורת האופרטורים, אנליזה מרוכבת.
3. **גיאומטריה:** גיאומטריה דיפרנציאלית, גיאומטריה אלגברית, גיאומטריה חישובית, טופולוגיה.
4. **תורת המספרים.**
5. **קומבינטוריקה.**
6. **הסתברות:** תורת המידה, תהליכים סטוכסטיים, תורת התורים, יישומים בגנטיקה ובביולוגיה
7. **מתמטיקה פיזית, חבורות קוונטיות.**
8. **מתמטיקה שימושית**
9. **סטטיסטיקה**

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318407.

E-mail: mathoffice@math.biu.ac.il

מדעי המחשב

1. מערכות הפעלה מבוזרות, הנדסת תכנה, תקשורת, ארכיטקטורות מקבילות.
2. בינה מלאכותית, מערכות מומחה, תכנות לוגי, ראייה מלאכותית.
3. אחזור מידע, בלשנות חישובית, עיבוד שפות טבעיות, תהליכי מחשוב בלשון עברית ובמדעי היהדות.
4. אלגוריתמים
5. ביו-אינפורמטיקה
6. אבטחת מידע וקריפטוגרפיה

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5318866.

E-mail: csoffice@cs.biu.ac.il

את שמות חברי הסגל ותחומי ההתמחות שלהם, ניתן לראות באתר המחלקה

www.cs.biu.ac.il

ביה"ס להנדסה – מסלול אישי

בהנדסת חשמל ומחשבים ניתן להתמחות בתחומים כדלקמן:

הנדסת מחשבים

מיקרואלקטרוניקה

אלקטרואופטיקה

תקשורת

עיבוד אותות - עיבוד אותות תקשורת, עיבוד אותות רדיו, מערכי חיישנים, רשתות חיישנים, עיבוד אותות מכ"ם, תקשורת קווית ואלחוטית, עיבוד אותות מסתגל, עבוד אותות אקוסטיים, עיבוד אותות דבור, למידת מכונה, עיבוד תמונות. התוכנית כוללת קורסים רלבנטיים וכתובת עבודת דוקטורט שתתאם באופן אישי לכל מועמד.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון: 03-5317722

E-mail: engbi@mail.biu.ac.il

מסלולי התמחות מיוחדים

מדעי המוח

הבנת אופן פעולת המוח הינה קרוב לודאי החידה המדעית הגדולה ביותר העומדת בפני פתרונה במאה ה-21. השאלות הגדולות כמו: כיצד אנו מארגנים המידע המגיע מהחושים לתמונת עולם, כיצד אנו מצליחים לפעול בתוך עולם זה, כיצד אנו לומדים ומאכסנים מידע, מהם המנגנונים המייצרים ומוסטים את רגשותינו ורצונותינו, וכיצד אנו מסוגלים להבין ולהשתמש בשפה. אלה הם נושאים שהידע לגביהם ענק בנפחו, אך מועט מאוד בכל הנוגע להבנת המנגנונים המוחיים האחראיים לו.

מקובל לחשוב כי הבנת מנגנונים אלו תוכל להיעשות רק בעזרת מחקר המשלב תחומים שונים כגון פיזיולוגיה, פרמקולוגיה, פסיכולוגיה, בלשנות, מתמטיקה, פיזיקה תיאורטית ומדעי המחשב. משום כך, הוקמו בעולם ובארץ מרכזי מחקר ותכניות הוראה רב-תחומיות במדעי המוח.

מטרת התכנית המוצעת היא להכשיר את הדור הבא של החוקרים במדעי המוח, לבצע מחקר רב תחומי.

לאור זאת, מוצעת תכנית לימודים לקראת תואר ד"ר במדעי המוח. התכנית מיועדת לקבוצה מצומצמת של תלמידים מצטיינים שיקבלו השכלת יסוד בכל התחומים הקשורים לחקר המוח ואחר כך יבצעו עבודת מחקר לקראת תואר ד"ר לפילוסופיה. לימודי הבחירה המגוונים יאפשרו לתלמידים להתמחות בכיוונים שונים. התכנית תעודד שיח רב תחומי ושיתוף פעולה בין התלמידים ובין המורים. לתכנית תתקבל קבוצה מצומצמת של בוגרים ומוסמכים מצטיינים שיהנו ממלגה ויוכלו להקדיש את מלוא זמנם ללימודים ולמחקר.

מטרת המסלול להקנות לתלמידים מצטיינים השכלה בסיסית רחבה בכל התחומים הנוגעים לחקר המוח: שפה, פסיכולוגיה, ביולוגיה ומדעים מדויקים. בכל אחד מתחומים אלו ייקח התלמיד שני קורסים רחבים (סה"כ 6 קורסים) לאחר סיום הקורסים בהצלחה יוכל התלמיד לבחור באחת משלוש מגמות התמחות: נירוביולוגיה והתנהגות, חישוביות עצבית, שפה וקוגניציה. במסגרת זו יבחר קורסי התמחות מבין קורסים ייעודיים לתלמידי המסלול וקורסים מתקדמים הקיימים באוניברסיטה.

בנוסף לקורסים ישתתף התלמיד במספר פעילויות המיועדות להרחיב אופקים כגון סמינר מחקר, ימי עיון מרוכזים, ביקורים במעבדות החוקרים וביצוע פרויקטי מחקר זוטא בהנחיה אישית.

לתלמידים חסרי רקע מתאים במתמטיקה או ביולוגיה יינתנו קורסי הכנה בהתאם. מספר התלמידים בתכנית מוגבל והבחירה תיעשה על סמך ציוני בוגר (מוסמך) והמקצועיות בלימודים הקודמים.

**לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למחלקה לטלפון 03-5317755.
E-mail: gondabrain.center@mail.biu.ac.il**

